

DIR

Vansauskas M. 6-15-98
4239 Elm Ave.
Lyons IL 60534-1429

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 AUGUST – RUGPJŪČIO 26, Nr. 32

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DAINAVA – MOKYTOJŲ MOKYKLA

Dr. Jonas Dautaras

Dainava - tas žavingas gamtos kampelis prie Manchester, MI, kuriame kasmet vyksta tradicinės Mokytojų studijų savaitės (seminarai), žinoma kiekvienam JAV liuanistinės mokyklos mokytojui. Esu didžiai dėkingas JAV LB Švietimo tarybos pirmininkei Reginei Kučienei už pakvietimą dalyvauti 31-ojoje Mokytojų studijų savaitėje.

Dar neišblėsę įspūdžiai iš 30-osios. Ir štai aš vėl čia. Rugpjūčio 3-ąją į Dainavą gausiai rinkosi liuanistinių mokyklų mokytojai, tikėdamiesi pasidalinti patirtimi su kolegomis, išgirsti apie ugdymo naujoves. Visiems buvo malonu matyti liuanistinio švietimo veteranus: Joną Kavaliūną, Apolinarą Bagdoną, Vytautą Jonaitį, Bronių Krokį ir daugelį kitų. Išvydoma nemažai naujų veidų. Tai Amanda Ragauskaitė iš Los Angeles, CA, Daiva Urnežienė – būsimoji šv. Kazimiero mokyklos pirmokėlių mokytoja iš Cleveland, OH, muzikos mokytoja Laima Žukienė iš Gary, IN ir kt. Kartu su mokytojais atvyko ir jų atžalos – darželinukai ir moksleiviai, pasirengę mokytis lietuviškų dainų, šokių ir žaidimų.

Vakarop, susirinkus stu-

dijų savaitės dalyviams, juos pasveikino JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė. Ji pažymėjo, kad jau keleri metai, kai Studijų savaitėse įgyvendinama daug naujovių. Kvalifikacijos tobulinimo programa sudaroma pagal liuanistinėse mokyklose dirbančių mokytojų poreikius ir pageidavimus. Šiais metais sudarytos trys grupės: 1) mokytojų tobulinimosi (vadovė – prof. Jūratė Kuraitė – Harris, 2) besimokančių kalbėti lietuviškai (vadovai – Vytautas Jonaitis ir Aušrelė Sakalaitė), 3) jaunimo (vadovas – Tadas Mikužis).

Švietimo tarybos pirmininkė taip pat supažindino ir su kitais šios studijų savaitės vadovais: kapelionu ir lietuvių kalbos dėstytoju – tėvu Juozu Vaišniu S.J., komendantu Dana Mikužiene, tautinių šokių vadove Ligija Tautkuviene, dainavimo mokytoju Alfonsu Seniūnu, vakarinių programų organizatore ir vadove Živilė Šilgaliene, sesele Stase Mormantaite, gailiatingąja sesele ir rytinės mankštos vadove Irena Senkevičiene bei kitais darbuotojais. Pirmininkė visiems palinkėjo pasisemti dvasinio peno nuostabaus grožio gamtos prieglobstyje, kad pirmajam skambučiui lietuviš-

Viktoro Kučo nuotraukoje – Mokytojų studijų savaitės dalyviai su PLB pirmininku. Iš kairės: Apolinaras Bagdonas, Vytautas Kamantas, Rima Binder, Regina Kučienė, Jūratė Harris, ses. Stasė Normantaitė, Audronė Elvikienė, Amanda Ragauskaitė, Bronius Krokys, dr. Jonas Dautaras, Jonas Kavaliūnas ir Gražina Kamantienė

koje mokykloje nuskambėjus, mokykloje dar įdomiau ir išradingiau.

Pirmąją studijų savaitės dieną įvairių liuanistinių mokyklų vadovai ir mokytojai pateikė bendrąsias savo mokyklų charakteristikas. Pavyzdžiui, Maironio liuanistinės mokyklos, esančios Lemonte, direktorė Eglė Novak savo mokyklą apibūdino taip: yra 280 mokinių, dirba 35 mokytojos. Mokykloje švenčiamos arba minimos Vėlinės, Kalėdos, Vasario 16-oji, Užgavėnės, Velykos, Motinos diena ir kt. Mokiniai dalyvauja Švietimo tarybos skelbiamuose geriausio rašinio ir piešinio konkursuose. Leidžiami metraščiai ir biuleteniai. Svarbiausia problema – patalpų trūkumas.

Čikagos liuanistinės mokyklos vedėja Jūratė Dovilienė taip pat panašiai apibūdino savo mokyklą. Tik čia mokinių yra mažiau – apie 120. Šis skaičius apima ir vaikų ratelį (nuo 4 m.) bei darželio (nuo 5 m.) vaikus, kurių yra apie 20. Mokyklą lanko nemažai vaikų, atvykusių iš Lietuvos. Ypač jų gausu I-IV skyriuose. Švenčiamos tos pačios šventės, panašūs ir kiti renginiai.

Los Angeles šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokytoja Dalilė Polikaitienė papasakojo, kad joje mokosi 108 mokiniai. Veikia "kiškių darželis", į kurį priimami vaikai nuo 3,5 metų amžiaus. Dirba 22 mokytojai ir jų talkininkai. 4 mokytojos yra neseniai atvykusios iš Lietuvos. Mokykloje yra visi skyriai. Šiomet išleisti 6 abiturientai. Mokytojai glaudžiai bendrauja su tėvais. Kasmet spalio mėnesį mokykla dalyvauja Lietuvių dienoje. Praėjusiais mokslo metais parengta įdomi Kalėdų eglutės programa.

Šiais metais paminėtas Martyno Mažvydo "Katekizmo" jubiliejus ir kt.

Iš įvairių mokyklų atstovų pasisakymų matyti, kad visų mokyklų padėtis – panaši: mokytojai dirba nuoširdžiai, išradingai, stengiasi bendradarbiauti su tėvais ir lietuviškąja visuomene. Visų bendras rūpestis – kaip išlaikyti gyvą lietuvių kalbą. Šios problemos sprendimui ir buvo skirta daugiausia laiko: vyko apskrito stalo diskusijos, kurioms vadovavo doktorantė Jūratė Krokutė – Stirbienė. Išklausyta nemaža paskaitų, vyko įdomūs seminarai. Mokytojus ypač sudomino prof. Jūratės Kuraitės – Harris paskaita "Penkios kalbos vystymosi stadijos", Dalilės Polikaitienės "Patarimai dirbantiems su besimokančiais mažaisiais, Vitos Aukštuolienės "Pamoka - pasitarimas: dvikalbiškumas", Nijolės Gierštikienės pokalbiai apie pamoką ir rašymą, susieti su pratybomis, Rūtos Mikulionienės paskaita "Sudominimas literatūra, panaudojant dramos kūrinius", Rimos Binder – "Kaip sudominti vaikus knygų rašymu ir iliustravimu", Jūratės Stirbienės atliktų tyrimų rezultatai.

Aš, kaip šios studijų savaitės svečias ir dalyvis, susidariau įspūdį, kad mokyto-

jai labiausiai vertino "apskrito stalo" svarstybas. Jų temos patys mokytojai numatė visai savaitei. Tai:

1. Mokomosios medžiagos pritaikymas pagal mokinių žinias ir amžiaus ypatumus.

2. Mokymosi motyvacija ir tėvų parama, mokant lietuvių kalbos.

3. Skatinimo mokytis taisyklingos lietuvių kalbos metodika.

4. Dėstymo efektyvumas, mokant taisyklingos lietuvių kalbos.

5. Gyvoji kalba – antroji kalba. Žodyno turinimo metodika.

6. Naujų mokytojų paieška.

7. Mokinių tarybos veiklos plėtojimas ir t.t.

Šiais metais minime pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" 450 metų sukaktį. Mokytojai su įdomumu išklausė turiningą Jono Kavaliūno paskaitą ir Vilniaus pedagoginio universiteto Pedagogikos katedros docento, dr. Jono Dautaro pranešimą apie renginius, vykusius Lietuvoje ir užsienio šalyse. Vakarinės programos metu mokiniai atliko inscenizaciją, skirtą šiai sukakčiai.

(Nukelta į 4 psl.)

Šiame numeryje:

A. Pužauskas: Indijos pusiasalyje	– 2-3 psl.
J. Žygas: pasiturintys ūkininkai apie ES	– 3 psl.
Žurnalisto įspūdžiai iš PLB seimo Vilniuje	– 4 psl.
Gegužinės ... rugpjūtyje	– 5 psl.
Šventos Onos atlaiduose (pabaiga)	– 6 psl.
Žurnalisto Jurgio Janušaičio sukaktis	– 7 psl.
J. Dunduras apie kelionės vadovo paiešką	– 8 psl.
Lietuvos muzikantai ir šokėjai Čikagoje	– 9 psl.
Prisiminkime išėjusius	– 10 psl.
"Startec" siūlo pigesnius pokalbius telefonu	– 12 psl.

Jaunimo grupė 31-oje Studijų savaitėje Dainavoje
V. Kučo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **ESTIJOS PREZIDENTO VIZITAS.** Rugpjūčio 20 d. į Lietuvą su oficialiu vizitu atvyko Estijos prezidentas Lennartas Meris (Lennart Meri) su žmona Hele Meri (Helle Meri). Tai pirmasis oficialus Estijos vadovo vizitas į Lietuvą. Po susitikimo su Lietuvos Prezidentu A. Brazausku Estijos Prezidentas žurnalistams pasakė, kad jo valstybė remia pasiūlymą sudaryti vienodas galimybes visoms kandidatėms į Europos Sąjungą pradėti derybas dėl stojimo vienu metu, nepaisant to, kad Europos Komisija rekomendavo derybas pradėti tik su keliomis valstybėmis, tarp jų - su Estija. Lietuvos Prezidentas pasveikino Estijos vadovą ir visus jos žmones su rugpjūčio 20 dieną švenčiama Estijos Nepriklausomybės atkūrimo diena.

• **KARDINOLO GIMTADIENIS.** Rugpjūčio 20 d. kardinolui Vincentui Sladkevičiui sukako 77-eri. "Kauno dienoje" paskelbtame interviu kardinolas ragina: "Tad džiaukimės gyvenimu, matykime ir puoselėkime gerį, nes jo tikrai daug Dievo duota." Kardinolą su gimtadieniu pasveikino Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Lietuvos Vyskupo Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Audrys J. Bačkis, kiti aukšti dvasininkai, Kauno miesto savivaldybės vadovai.

• **LIETUVIŠKAS VIEŠBUTIS LONDONE.** Viešbutis įkurtas pastate, kurį Vakarų Londone šių metų pradžioje įsigijo Lietuvių Namų bendrovė. Jame yra 14 miegamųjų vienviečių, dviviečių ir triviečių kambarių su televizoriais. Visi jie turi atskirus dušus ir tualetus, teikiamos telefono ir fakso paslaugos. Įrengta moderni virtuvė. Gražią salę ketinama naudoti ir vietos lietuvių renginiams. Viešbutyje galės apsigyventi ir pasirenkantys Britanijos sostinę kaip tarpinį punktą kelionei į Šiaurės Ameriką ar kitus kraštus: tik 15-20 minučių trunka kelionė automobiliu nuo Heathrow tarptautinio oro uosto iki naujojo viešbučio. Paros nakvynė ir pusryčiai vienviečiame kambaryje kainuoja 35 svarus, dviejų lovų kambaryje - po 30 svarų žmogui. Vietą viešbutyje galima užsisakyti telefonu: 81-896-0355) ar faksu (81-896-0939), o taip pat laišku: 17 Freeland Road, London, W5 3HR).

• **RETAS LEIDINYS.** Bibliotekininkė Daiva Baniulienė, tvarkydama Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos knygas, surado svarbų Lietuvos raštijos istorijai leidinį. Tai Jano Sekluciano "Katechizmu text prosti dla prostego ludu", 1545 m. išleistas Karaliaučiuje. Juo galėjo naudotis M. Mažvydas.

• **IŠSAUGOTA VĒLIAVA.** Buvęs nepriklausomos Lietuvos ugniagesys, Šančių gaisrinės karininkas Pranas Skirmantas, dabar gyvenantis JAV-ose, iškilmingai įteikė Kauno ugniagesiams išsaugotą Šančių gaisrinės vėliavą.

• **TOBULĖJA RYŠIAI.** Baigtas tiesti optinio ryšio kabelis, sujungęs Švediją ir Lietuvą nuo Gotlando salos iki Klaipėdos. Tai - bendras valstybinės įmonės "Lietuvos telekomas" ir Švedijos kompanijos "Tele" projektas. Švedijos specialistai paklojo apie 240 kilometrų kabelio Baltijos jūros dugną, Lietuvos ryšininkai - 43 kilometrų požeminį kabelį nuo Šventosios iki Klaipėdos.

• **NAUJA SAVANORIŲ GRUPĖ.** Darbą Lietuvoje pradėjo dvidešimt keturi Taikos korpuso savanoriai - anglų kalbos mokytojai, smulkaus ir vidutinio verslo bei nevyriausybinų organizacijų patarėjai.

• **RENKAMI PARAŠAI UŽ VALDĄ ADAMKŲ.** Rugpjūčio 25 d. Lietuvos Centro sąjunga Vilniaus Katedros aikštėje pradėjo pilietinę akciją, kurios metu ketinama surinkti pusę milijono žmonių parašų, remiančių Valdo Adamkaus kandidatavimą prezidento rinkimuose. Akcijos rengėjai mano, kad "neatsižvelgti į Lietuvos piliečių stipriai išsakytą nuomonę bus sunku". Parašų rinkimas nėra vienpartinis veiksmas, nes joje dalyvauja ir kitų partijų atstovai. Parašus tikimasi surinkti iki rugsėjo 10 d., tačiau ši akcija gali būti ir pratęsta.

• **E. ZUROFFAS APKALTINO E. ZINGERĮ IR AMERIKOS ŽYDUS.** Duodamas interviu "Lietuvos ryto" žurnalistui S. Wiesenthalio centro vadovas E. Zuroffas bandė paaiškinti savo reikalavimą boikotuoti Vilniaus rabino Gaono 200-ųjų mirties metinių minėjimą. Įrodinėdamas, kad Gaonas yra nepaprastai svarbus visiems žydams, E. Zuroffas pareiškė: "Esu įsitikinęs, kad jeigu Gaonas sužinotų, jog žydas, kuris yra vedęs nežydę, atstovauja žydams Lietuvoje, jis apsiverstų savo kape. (Red. past.: E. Zingerio žmona yra lietuvė.) Aš galiu jums pažadėti, kad Amerikos žydai išnyks, kadangi tokie žydai, kuriems vedybos su žydais nėra svarbios, sako judaizmui: "Sudie". E. Zuroffas gime 1947 metais Niujorke, žydų išeivių iš Lietuvos šeimoje.

• **LIETUVOS RADIJAS - "INTERNETE".** Lietuvos Ryšių ir informatikos ministerija pranešė, kad uždaroji akcinė bendrovė "OmniTel" perduoda Lietuvos radijo pirmąją programą per "Internet'ą". Adresas: <http://www.lrtv.lt/lr1.ram> (Parengta pagal ELTA, BNS ir AGEF pranešimus.)

Iš visur - apie viską

INDIJOS PUSIASALYJE

Algirdas Pužauskas

Rugpjūčio 15 d. Indija švenčia savo nepriklausomybės 50-metį. Pirmasis Indijos premjeras Džavacharlalas Neru (Jawaharlal Nehru) 1947 m. rugpjūčio 15 d. pareiškė: "Laikrodžiui išmušus vidurnaktį, pasauliui miegant, Indija prisikels laisvam gyvenimui".

Minint šią sukaktį, Indijai tenka peržvelgti nueitą kelią ir apibendrinti pasiektus laimėjimus bei nusivylimus. Šventinę nuotaką daug kur sugadino prasidėjusių metinių liūčių sukelti potvyniai, kuriuose žuvo tūkstančiai žmonių. Lygiai taip pat, kaip ir senaisiais - britų imperijos laikais.

Minėjimuose sakomos kalbos, paradai ir vėliavų pakėlimai negali paslėpti fakto, kad centrinė Indijos valdžia yra netvirta, atsidūrusi savanudiškų koalicijų rankose. Spauda nė nebando slėpti valdininkų prasižengimų, aukštųjų valdžios žmonių kyšininkavimo faktų. Indijos piliečiai nebegebia valdžios narių, kaip buvo pirmosiomis nepriklausomybės dienomis.

Senieji Indijos gyventojai dar prisimena kovotoją prieš britų imperializmą, taikos rezistencijos kūrėją Mohandas Gandhi, kurį žmonės vadindavo "Mahatma" (Didžiąja siela). Tačiau netrukus po nepriklausomybės paskelbimo jis buvo nušautas savo tautiečio - ne kokio nors mu-

sulmono, bet hindų tikėjimo ekstremisto už tai, kad buvo per daug tolerantiškas. Vėliau buvo nušauta ir Nehru dukterė, kuri buvo tapusi gana kietos linijos premjere, - Indira Gandhi. O 1991 m. nuo politinio priešo rankos žuvo ir Indiros sūnus - premjeras Radživas Gandi (Rajiv Gandhi). Valdančioji Indijos Kongreso partija pamažu susiskaldė, prarado įtaką ir politinę galią.

Po 50 nepriklausomo gyvenimo metų Indija ir toliau liko demokratine valstybe. Joje priskaičiuojama apie 950 mln. gyventojų. Šalyje naudojama 18 didesnių kalbų ir šimtai dialektų. Net 48 procentai gyventojų yra beraščiai. Yra septynios svarbės religijos. Musulmonai sudaro 14% šalies gyventojų. Po kelių karų su Pakistanu, Indija 1974 m. susprogdino savo pirmą atominį užtaisą, nors ir užtikrindama, kad atominę energiją naudosianti tik taikiems tikslams.

Indijai užtenka maisto, nors gyventojų skaičius didėja po 13 milijonų žmonių kasmet. Manoma, kad Kinijos valdžiai praktikuojant šeimų mažinimo programą, Indija neužilgo pralenks Kiniją žmonių skaičiumi ir taps didžiausia pasaulio valstybe.

Šalia didelio skaičiaus beraščių, Indija yra prisiauginusi tūkstančius aukštos kvalifikacijos mokslininkų, kurie patraukia Vakarų kapitalą, ieškančių aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Indijoje dirba apie 7,000 kolegijų, 209 technikos institutai, 172 universitetai. Pernai Vakarų kompiuterių įmonės investavo Indijoje daugiau kaip du milijardus dolerių. Sakoma, kad po JAV ir Japonijos Indija yra trečia svarbiausia rinka

informatikos mokslo ir technikos srityje. Svarbu ir tai, kad ši darbo jėga naudojasi anglų kalba.

Britanija, 1947 metais bandydama užbaigti tradicinę musulmonų ir hindų nesantą taiką, bandė atskirti religinius priešus, kartu įsteigdama ir islamo garbintojų valstybę - Pakistaną. Pabrėžianti iki šių dienų išlikusius nesutarimus, Pakistano vyriausybė savo šalies nepriklausomybės sukaktį minėjo ketvirtadienį - rugpjūčio 14 d. Paradai, kalbos ir muzika negalėjo paslėpti žmonių nusivylimo, kurį sąlygoja sunki ekonominė padėtis. Valstybė daug lėšų išleidžia ginklams, bijodama atsilikti nuo gerai ginkluotos Indijos. Pakistanas jau pralaimėjo kelis karinius susidūrimus. Jam teko paragauti ir karinės diktatūros valdymo. Rytinis Pakistanas, Indijos kurstomas, pagaliau atskilo nuo Pakistano ir tapo Bangladešo valstybe - viena vargingiausių visame pasaulyje.

Prieš 50 metų, Britanijai vykdant valdžios perdavimą ir religinį tautų išskyrimą, toje Azijos dalyje vyko žmonių persikėlimas. Apie 12 mln. tapo pabėgėliais, apie 200 tūkst. žuvo senosios britų imperijos griuvėsiuose.

Minint nepriklausomybę, abiejose valstybėse dar buvo žmonių aukų. Įvairios priešiškos grupuotės Indijoje susprogdino traukinį. Žuvo septyni žmonės. Pakistane, premjerui kalbant prie šios valstybės kūrėjo Mohammad Ali Jinnah paminklo, policija nušovė du riausių dalyvius. Spaudoje rašoma, jog reikia tikėtis, kad ateinantieji 50 nepriklausomybės metų bus geresni.

Keliais sakiniiais

• NATO kariuomenės Bosnijoje vadas, amerikietis generolas Wesley Clark atvyko į Bosnijos serbų sostinę Pale ir spaudos konferencijoje paragino karo nusikaltimais įtariamą buvusį serbų vadą Radovaną Karadžičių pasiduoti tarptautiniam Hagos teismui. Generolas kalbėjo, kad jam negresia bausmė, jei jis tikrai nekaltas dėl musulmonų persekiojimo ir žudymo. Serbų kariuomenės vadai ir tuometiniai politiniai vadovai kaltinami 1995 m. žiauriai išnaikinę bosnius Srebrenicos mieste ir jos apylinkėse.

• Buvusiam Kambodžos

premjerei daug pakenkė du milijonieriai, pralobę iš narkotikų prekybos. Neabejojama, kad ir laisvuose rinkimuose Hun Senas laimėtų, nes heroino pirkkliai nesiskaito su pinigais.

• Rugpjūčio 17 prezidentas Bill Clinton su šeima pradėjo atostogas Massachusetts, Marthas Vineyard saloje.

• Izraelio premjeras Netanjahu įteikė Palestinos vadovybei 200 palestiniečių - įtariamų teroristų - sąrašą, reikalaudama juos suimti ir perduoti Izraeliui. Izraelio valdžia reikalauja, kad Arafato administracija bendra-

darbiautų su Izraeliu, gaudant aktyviausius Izraelio priešus. Palestinos vadovybės atstovai tvirtina, kad Izraelis atsisako mokėti palestiniečių policininkams algas. Jų šeimos neturi ko valdyti, o iš jų dar reikalaujama gaudyti Izraelio priešus.

• Kanados Ontario provincijoje vykdyti tyrinėjimai parodė, kad iš turimų 19 branduolinių jėgainių, net septynias teks uždaryti, nes jos pasidarė nesaugios. Reikės nemažai lėšų, kad būtų pastatytos jėgainės, kurios gamintų tiek energijos, kiek

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

KIRŠINTOJAI IR JŲ TARNAI

Kartais skaitytojai net priekaištauja redakcijoms, kad "blogai rašo" apie Lietuvą. Ir jie tikrai teisūs, sakydami, jog pavargo nuo vis iš ten atskriejančių nelabai gerų žinių. Visiems būtų geriau, jei tos žinios spindėtų sėkme, nuoširdžiu noru siekti savo valstybės stiprinimo, jei gerų darbų ir pastangų, kurių tikrai yra nemaža, neužgožtų keisti, sunkiai besuvokiami dalykai. Todėl ir tenka apie tai rašyti, ne piktdžiugiškai kikenant į sauja, o su gilia širdgėla. **Taip, kaip yra dabar, neturėtų būti.** Lietuva nenusipelnė, kad jos žingsnius trukdytų valdininkų ir net labai atsakingų pareigūnų tarpusavio rietenos ar tiesiog kenkėjiška veikla.

Prisimenu vieną dokumentinį filmą, kuris buvo rodomas Lietuvoje tuo metu, kai vyko karas Vietname. Net keliose jo vietose skambėjo šūkis: "Vietnamas - vietnamiečiams!" Netrukus vienoje Lietuvos mokykloje pasirodė lapeliai, kuriuose dar visai vaikiška rankute buvo įrašyta "Okupantai - lauk! Lietuva - lietuviams!" Lapelių autorių išaiškino, gerokai tampė jo tėvus ir mokytojus. Ieškojo, "kas liepė taip daryti, kas vadovavo" ir t.t. Pasirodė tuometinės valdžios nurodymai: "kovoti su buržuazinio nacionalizmo apraiškomis", "stiprinti internacionalinį auklėjimą". O mokinukai, lyg nepaisydami grėsmingų įspėjimų, klausdavo net pamokose:

- Kodėl sakyti: "Vietnamas - vietnamiečiams!" yra gerai (patriotiška ir internacionalistiška), o sakyti: "Lietuva - lietuviams!" jokių būdu negalima?

Atgimimo pradžioje ne kartą teko atremti absurdiškiausius kaltinimus lietuviams dėl jų tariamo "separatizmo" ir "nacionalizmo". Ar šiems "tautinių mažumų teisių gynėjams", tarp kurių labiausiai savo aktyvumą rodė okupacinių struktūrų samdiniai, ne kartą teko atsakyti,

kad kiekviena tauta turi teisę į savo valstybės sukūrimą, kad lietuviai niekur kitur pasaulyje neturi kitos Lietuvos. Tačiau nei "jedinštvenikų", nei "autonomininkų" tai neįtikindavo.

Neseniai "Dirvoje" buvo išspausdinti seno mokytojo B.Šukio prisiminimai "Kolonistai sprunka". Taigi, hitleriniai kolonistai išsinešdino kartu su savo rudąja kariauna. O sovietiniai kolonistai ar bent bandė keliauti "iš kur atkeliavę", kai traukėsi "raudonoji-kruvinoji"? Kažkaip nesigirdėjo! Tik vis bandoma aiškinti, kad Rusija net jėga gins savo tautiečius, jei jai pasirodys, kad juos kas nors "skriaudžia". O kodėl nekyla mintis atsiimti tuos skriaudžiamuosius - "vargšelius-nabagėlius" į savo milžiniškas platybes? Juk ten ir darbo vietų pakanka, ir etninė bei kultūrinė aplinka atitinka jų prigimtį.

Ne pirmas šimtmetis, kai daugelyje pasaulio valstybių ramiai šalia vienas kito gyvena įvairiatautčiai. Lietuvoje ir šiandien teberasite stačiatikių ir sentikių kaimus, atsiradusius dar nuo carinės okupacijos laikų, bet niekas jų okupantais nevadina. Totoriai net savo 600 metų buvimo Lietuvoje sukaktį atšventė! Žydai nepriklausomoje Lietuvoje kuo puikiausiai gyveno. Kas persekiojo fabrikų savininkus - Nuroką ir Frenkelį bei tūkstančius kitų žydų? Tai apie kokią Lietuvos "žudikišką praeitį" šiandien klykia E. Zuroff? Kur buvo šie "nacių medžiotojai" sovietų laikais, kai KGB kuo paslaugiausiai rengdavo tokias bylas? Kodėl jie užsipuolė atsikuriančią Lietuvą ir iš paskutiniųjų bando supjudyti jos žmones?

Klauskime tų, kurie tyli dėl grubių sienos pažeidimų prie Gudijos, niekaip neišsiaiškina, iš kur plūsta tūkstančiai "nelegalų" ir nežino, kas kuria mitus apie "nacionalistų" organizacijas.

EUROPOS SĄJUNGA: TEIGIAMAS IR NEIGIAMAS POŽIŪRIS

Juozas Žygas

Turėjau laimės dalyvauti PLB seimo išvykoje į okupuotą Suvalkų kraštą. Vienoje ir kitoje sienos pusėje gyvena žmonės, šnekantys ta pačia kalba. Kaimiečiai savo tarpe buvo vedybiniais ir kitokiais ryšiais susiję. Jų ramų gyvenimą ir giminytę nutraukė svetimieji, kurie į šį kraštą atėjo. Nors per prievartą valdžia ir bažnyčia dėjo pastangas juos nutautinti, bet Punsko valsčiuje net 44 kaimai išliko lietuviški.

Tačiau šį kartą nerašysiu apie jų tautines problemas. Prie tų klausimų gal dar ne kartą teks sugrįžti. Šį sykį rašydamas, daugiausiai vadovaujosiu mintimis, kurias girdėjau iš pasiturinčių, pažangių ūkininkų bei pareigūnų. Jie išreiškė savo požiūrį į Europos Sąjungą.

Pirmiausia trumpai apie tai, kaip atrodo Punsco kraštas. Tai ta pati Suvalkija - stambių ūkių kraštas, tačiau šiuo metu ekonominiu požiūriu stovintis aukščiau už Lietuvos pusėje esančius. Taip yra todėl, kad jie dar beveik nebuvo kolektyvizacijos paliesti. Ir dabar jų gaminiai yra tvarkingiau superkami. Gyvenamieji namai daugiausia dviaukščiai, mūriniai. Kie-

muose matosi po porą traktorių ir nemažai kitos ūkio technikos. Ūkiuose ganosi 10-12-kos žalmargių (mes vadiname olandiškų) karvių kaimenės. Ūkiai daugiausia turi po 40-60 ha.

Iš šalies pasižiūrėjus, atrodo, kad jie didelių rūpesčių negalėtų turėti, nes ūkininkauja tvarkingai, nepraskolinę ir neprasiigę. Atrodo, kad žmonės yra gerai informuoti ir apsišvietę. Tačiau jau ir trumpo pokalbio metu paaiškėjo, kad artėjantis stojimas į Europos Sąjungą juos gąsdina. Beveik nustebau, tai išgirdęs. Gerai, kad savo nuomonės nepradėjau reikšti, nes man tuoju paaiškino, kad jų dydžio ūkiai negalėtų konkuruoti su tokiais, kokie dabar yra Vakarų Europoje. Ūkiams didėjant, valdžia rems lenkus ir dabartiniai kaimai gali išnykti. O kaimai ir yra lietuvių židiniai.

Pagal iš anksto parengtą programą, buvo numatyta aplankyti ūkius. Mūsų ekskursija vyko trejais autobusais. Į autobusus įlipo vietiniai vadovai. Visi autobusai važiuavo skirtingomis kryptimis. Vaziuodami įvairiais keliais ir keliukais, pamatėme Punsco krašto apylinkes, o mus lydėję vadovai vaizdingai aiškino apie pravažiuojamus kaimus. Vaizdai - gražūs: kiek tik akys užmato, visur banguoja kalvos, o tarp jų spindi maži ežeriukai. Ūkininkų sodybos - gražios, žydi gėlynai, o lankose, kaip jau minėjau, ganosi geros veislės

galvijų kaimenės. Tik gaila, kad ta nelemta siena mus skiria.

Pagal iš anksto numatytą tvarką, užsukome pas vieną ūkininką. Mūsų grupėje buvo gal 30-35 žmonės, kurie visi į kiemą ir suguzėjo. Pirmiausiai mūsų būrelis apspito šulinį. Šeiminkai gal buvo tai numatę, nes keletas puodukų buvo padėta. Ir aš, 30 ar daugiau metų šulinio vandens negėręs, puoduką paragavau. Vanduo šaltas, gaivinantis, jo skonis - ne toks, kaip iš virtuvės čiaupo. Pasigirdo raginantys balsai, kad sueitume į vidų. Vos koją į trobą įkėlęs, sustojau iš nustebimo. Nors tai buvo ūkininko troba, bet ne visur ir Čikagos priemiesčiuose yra tokios parketo grindys ir knygų spintos: su enciklopedijomis, meno, poezijos ir prozos tomiais. Tarp jų ir lietuviškos knygos viduryje puikavosi. Ant labai ilgo stalo buvo lėkštės pripjaušytų dešrų, sūrių ir net šakocių. Šeiminkai vaišino mus gera degtine ir visiems stiklų užteko.

Matant tokią gausą visokių gėrybių ir atsiminus, kad jie su baime žiūri į Europos Sąjungą, pagalvojau: jei gu net tokie ūkininkai bijo vakariečių konkurencijos, tai ką turėtų daryti Lietuvos mažžemiai, kurių vidutinis ūkis tėra tik 7.8 ha dydžio? Nebent Lietuvos valdžia vadovaujasi posakiu: "Vienas kelnes teturint, nieko daugiau nebegalima prarasti!"

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Jo aukų giminaičiams teismas leido žmogžudį viešai nuplakti. Jis gavo 214 smūgių kietu diržu. Po to "vampyras" buvo pakartas miesto aikštėje.

Rugpjūčio 11 d. iš Albanijos išvyko paskutiniai Italijos kareiviai, tarnavę taikos palaikymo pajėgose. Dar liko šiek tiek graikų kareivių, kurie padeda atkurti albanų policijos jėgas.

Tailandas pergyvena finansinę krizę. Ją nugalėti padeda ne tik JAV ir kitos Vakarų valstybės. Net milijardą dolerių paskyrė ir komunistinės Kinijos vyriausybė.

Indijos filmų pramonės darbuotojai paskelbė streiką, protestuodami prieš Bombėjaus miesto mafijos veiklą. Mafija ten, siūlydama savo "apsaugą", nužudė garsų filmų gamintoją Guisham

Kumar, kai jis tos "apsaugos" atsisakė ir nesumokėjo gaujai pusės milijono dolerių.

Alžyre, netoli sostinės, fanatiška islamo gauja naktį vėl nužudė 15 žmonių.

Britanijos kariuomenėje dar veikia penki pėstininkų pulkai, kurių kariai dėti tradicines, aukštas lokių kailio kepures. Gamtos apsaugos aktyvistai ir lokių mylėtojai pareikalavo nutraukti šią tradiciją, likusią dar nuo 1815 m. Jau buvo bandyta surasti sintetinę medžiagą, kuri nebijotų lietaus ir turėtų lokio kailio savybes, tačiau bandymas nepavyko.

Albanijoje trūksta gerų kelių, tačiau joje daug prabangių automobilių. Tarptautinė policija tvirtina, kad beveik visi tie automobiliai yra pavogti užsieniuose. Šių prabangių mašinų savininkus pardavėjai išpėja važinėti tik namuose, nes pervaziavę sieną, jie praras automobilius

DAINAVA – MOKYTOJŲ MOKYKLA

Dr. Jonas Dautaras

(Atkelta iš 1 psl.)

Kunigas ir kalbininkas Juozas Vaišnys, kaip ir kasmet, susirinkusius mokytojus mokė taisyklingai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Visiems buvo labai naudingos jo prarastos lietuvių kalbos pratysbos apie priešdėlinių veiksmažodžių kirčiavimą, lietuvių kalboje nevartotinų žodžių pakeitimą į vartotinus atitekmenis, netaisyklingai rašomų žodžių taisymą ir kt.

Per popietinius seminarus net aštuoni autoriai – Antanas Adomėnas, Kazys Almenas, Apolinaras Bagdonas, Rima Kašubaitė-Binder, Jonas Dautaras, Jonas Kavaliūnas, Dalilė Polikaitienė ir Juozas Vaišnys – supažindino su naujausiomis savo knygomis. Šios knygos, kuriose nagrinėjami pedagogikos, kalbos, literatūros ir istorijos klausimai, padeda tobulinti mokytojų pedagoginę ir dalykinę kvalifikaciją, papildoma mokomąją medžiagą.

Svarstant apie gyvosios kalbos išlaikymą, išryškėjo, kad tam reikalui per mažai dėmesio skiria mokinių tėvai, kurie su savo vaikais tiek namuose, tiek atvykę į mokyklą, kalbasi angliškai. Todėl liuanistinėse mokyklose tiek mokytojams, tiek vaikams reikia kalbėti tik lietuviškai. Šios studijų savaitės metu tiek mokytojams, tiek vaikams būtina, bendraujant tarpusavyje ir užsiėmimų metu, vartoti tik lietuvių kalbą.

Studijų savaitės dalyvius aplankė ir pasveikino Pasaulio Lietuvių bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina.

JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, "Laiškų lietuviams" redaktorius, kun. Juozas Vaišnys, SJ ir Švietimo tarybos sekretorė Alicija Brazaitienė
J. Jasaičio nuotr.

Ta proga jis Švietimo tarybos pirmininkei įteikė Devintojo Pasaulio Lietuvių bendruomenės seimo knygą su įrašu: "Darbščiajai ir nuoširdžiai darbininkei – JAV LB Švietimo tarybos pirmininkei Reginei Kučienei, su didele meile ir pasiaukojimu dirbančiai prasmingą liuanistinio švietimo darbą per daugelį metų." V. Kamantas papasakojo apie PLB seimą.

Dainavoje apsilankė ir "Dirvos" laikraščio redaktorius dr. Jonas Jasaitis. Savo pranešime jis apžvelgė Lietuvos mokyklos padėtį sovietų okupacijos bei Atgimimo metais. Be to, redaktorius pasidalino mintimis apie "Dirvos" savaitraštį, kvietė naudotis jame spausdinama medžiaga liuanistinėse mokyklose, skatinti mokinius pastoviai skaityti lietuvišką spaudą ir joje bendradarbiauti.

Tuo, kad po įtemptos darbo dienos studijų dalyviai galėtų atsikvėpti ir maloniai pailsėti, rūpinosi vakarinių programų vadovė Živilė Šilgalienė, tautinių šokių vadovė Ligija Tautkuvienė bei dainavimo vadovas Alfonsas Seniūnas. Ir jie tikrai nenuvylė. Kiekvieną vakarą buvo vis kitokia meninė programa, žaidimai.

Norisi tikėti, kad studijų savaitės dalyviai grįš į savo liuanistines mokyklas, praturtėję lietuvių kalbos mokymo metodikos žiniomis, igiję pedagoginio meistriškumo. Grįšiu ir aš į savo Alma Mater – Vilniaus pedagoginį universitetą, kuriame galėsiu studentams išsamiau papasakoti apie JAV lietuvių vaikų liuanistinį švietimą ir mokytojų kvalifikacijos tobulinimą.

tą. Tad pamatęs spaudoje žinutę apie registraciją, balandžio 14 d. pasiunčiau pareiškimą.

B.Nainys man sakė, kad nuvykęs į Vilnių paskambinsiu PLB atstovui Juozui Gailai. Kuomet su juo susisieksiu, tai jis žadėjo parūpinti man leidimą į Seimo III-uosius rūmus, kuriuose yra PLB įstaiga. Kai kitą dieną nuvykau į Seimo III-čiuosius rūmus, leidimas jau buvo ir tereikėjo tik parodyti Lietuvos pasą. Tiems, kurie Seime dar nesilankė, paaiškinsiu, kad visi Seimo rūmai sudaro vieną kompleksą. Nors kai kurie iš jų yra vėliau pristatyti ir skiriasi savo stiliumi, bet viduje yra koridoriais sujungti.

Susitikimas su J. Gaila buvo malonus, gavau daug naudingos informacijos. Pas jį lankiausi penktadienį ir paminiėjau, kad norėčiau pamatyti, kaip dirba Respublikos Seimas. Sutarėme, kad antradienį, apie 11-tą val. būčiau PLB įstaigoje ir jis įves į Seimą. Sutartu laiku prisistačiau į PLB būstinę, kuri yra gana erdvi. Yra du gana dideli kambariai. Tuo metu antrame kambaryje buvo B. Nainys. Telefonas beveik visą laiką skambėjo ir jis vos spėdavo atsakinėti. Protarpyje tarp telefoninių pasikalbėjimų jis priėjo prie manęs su nepažįstamu žmogumi. B. Nainys paklausė, ar aš ką nors žinau apie "Tėvynės apsaugos rinktinę"? Atsakiau, kad tai tie, kurie prie Sedos bandė Raudonąją armiją sulaukyti. Ir dar pridėjau: "Jūs ten buvote kulkosvaidžių kuopos vadas." Nainys mane supažindino su šalia jo stovėjusiu, pristatęs jį kaip vieną iš tų vyrų, kurie prie Sedos kovojo.

J. Gaila, sutvarkęs reikalus, kurių prieš PLB seimą buvo begalės, pagaliau pasakė, kad jau galime eiti. Pastatas – didelis, daug įvairių koridorių. Vienas turbūt klaidžiočiau, bet J. Gaila jautėsi kaip savo namuose. Pagaliau pasiekėme Seimo salės duris, prie kurių stovėjo jaunas vyras. Jis paprašė mūsų leidi-

mų. Į paduotus popierius pasižiūrėjęs pasakė, kad jie netinka. Leidimai turi būti geltoni. Iš karto pasijutau, kad jau esu Seime, kuriame vieną dieną priimama, o kitą jau keičiama. Bet neteko nusiiminti, kadangi J. Gaila visus praėjimus ir priėjimus žino. Vietoje posėdžių salės nuėjome į balkoną, kuris nuo salės atskirtas stiklu, tačiau turi gerą garsiakalbių sistemą.

Man rūpėjo pasižiūrėti, kiek atstovų posėdžiuose dalyvauja. Iš spaudos puslapių Seimo veiklą sekant, atrodo, kad tik ypatingais atvejais dalyvaujančiųjų skaičius vos šimtinę tesiekia. Dabar jau ėjo paskutinės šios Seimo sesijos dienos. Ateinančią savaitę turėjo prasidėti atostogos. Įvairūs įstatymų pakeitimai, kurie buvo pristatyti ir dėl kurių gal savaitėmis buvo ginčijamasi, jau buvo parengti, taškai ir kabeliai į savo vietas sudėlioti. Teliko tik priimti arba atmesti. Ir iš 141 atstovo tedalyvavo tik 81. Aiškiai matosi, kad Seimas yra per didelis, nepasiekiamas ir gerokai per brangus.

Turbūt Br. Nainiui nurodžius, atsirado radijo korespondentas. Nuėjome į atskirą kambarį, kuriame gal 10-15 minučių teko atsakinėti į klausimus. Kalbėjome apie bendrus išpūdžius ir apie tai, kokius pasikeitimus nuo praėjusių metų pastebėjau. Klausė, kokie M.Mažvydo jubiliejinių metų minėjimo renginiai išeivijoje vyksta. Besikalbant be mikrofono, korespondentas sakėsi, kad kai kada jis šį bei tą iš mano rašinių per radiją pacituoja. Bet aš į tuos jo žodžius daug dėmesio nekreipiau, net nepaklausiau, kurią stotį jis atstovauja. Po keletos dienų teko susitikti Silviją Vėlavičienę – Mažvydo bibliotekos liuanistinio skyriaus vedėją. Ji mane nustebino sakydama, kad mano kalbą girdėjo. Būdama Mažvydo jubiliejinių metų minėjimo Respublikinio komiteto nare, ji dar šį rudenį lankysis Amerikoje. *Ž.Ž.*

(Bus daugiau)

PASAULIO LIETUVIŲ SEIMAS

1. Registracija

Jau teko spaudoje skaityti, kad pasigendama rašinių apie praėjusį PLB Seimą. Bet rašiniai savaime iš dangaus neiškrenta. Devintojo PLB

VILNIUJE

Seimo rengėjai užmiršo, kad norint turėti aprašymus, reikėtų pasirūpinti spaudos atstovais ir sudaryti jiems bent minimalias darbo sąlygas.

Šiame Seime spaudos stalo išvis nebuvo! Kadangi buvau numatęs birželio antroje pusėje būti Vilniuje, tad norėjau ir Seime nors porą dienų dalyvauti. Ypač mane domino išvyka į Seinų – Punsko kraš-

Naujoji PLB valdyba. Iš kairės: Vytautas Kamantas (JAV), Algis Rugienius (JAV), Danutė Čornij (Ukraina), Tomas Bartusevičius (Vokietija), Milda Lenkauskienė (JAV), Horstas Žibas (JAV), Audrius Šileika (Kanada), Gabrielius Žemkalnis (Australija), Rasa Kurienė (Kanada). Nuotraukoje nėra PLJS pirmininko Rimo Baliulio (Vokietija), kun. Edžio Putrimo (Kanada) ir prof. Vyčio Viliūno (Rusija)

Punsko lietuvių Kovo 11-osios gimnazijoje. Iš kairės: Lenkijos Lietuvių bendruomenės pimininkas Sigitas Paransevičius, buvęs PLB pirmininkas Bronius Nainys ir naujasis pirmininkas Vytautas Kamantas

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJA

JAV Lietuvių Bendruomenės XV-tos Tarybos pirmoji darbo sesija įvyks rugsėjo 27-28 dienomis, Philadelphia, "Westin Suites" viešbutyje, kuris yra šalia Philadelphia aerouosto. (4101 Island ave. Philadelphia, PA 19153). Tel. (215) 365-6600; Faksas: (215) 492-9858). Šis viešbutis iki rugpjūčio 1 d. vadinosi "Doubletree Guest Suites". Tarybos posėdžiai prasidės šeštadienį 9 val. ryto ir baigsis sekmadienį 5 val. po pietų.

Sesijos ruošimo darbams vadovauja Globos komitetas kurį sudaro: pirmininkas Algimantas Gečys, vicepirmininkė Roma Krušinskienė – Philadelphia LB apylinkės valdybos pirmininkė, vicepirmininkas Juozas Majauskas – Pietinės New Jer-

sey LB apylinkės valdybos pirmininkas ir šie komiteto nariai: Jeane Dorr, Teresė Gečienė, Linas Kučas, Aušra Zerr-Mameniškienė, Vytas Maciūnas, Kristina Volertienė, Rimantas Stirbys. Sesijos ruošoje taip pat talkina JAV LB Pietryčių apygardos valdyba (pirmininkas Kęstutis Česonis) ir Philadelphia bei Pietinės New Jersey LB valdybos.

JAV LB XV Tarybą sudaro 39 perrinkti XIV Tarybos nariai ir 28 nauji nariai. Šioje sesijoje trijų metų kadencijai bus renkamas naujas JAV LB XV Tarybos prezidiumas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, Garbės teismas ir Kontrolės komisija. Darbotvarkėje, šalia Krašto valdybos ir jos institucijų pranešimų bei eina-

mųjų reikalų, yra numatyti šie pranešimai: Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdybos, bendros Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB Komisijos ir Vyriausios Rinkimų komisijos. Taip pat bus pristatyti siūlymai pakeisti JAV LB įstatus. Bus svarstomas naujų atstovų į LR Seimo ir JAV LB Komisiją rinkimo klausimas.

Sesijos programą liečiančiais klausimais prašome kreiptis į JAV LB XIV Tarybos prezidiumą: 2612 Aberdeen Ave., Los Angeles, CA 90027; tel. ir faksas (213) 663-4998. Sesijos ruošimo klausimais prašome kreiptis į A. Gečį 1357 Gantt Dr., Huntington Valley, PA 19006-2731; tel. ir faksas (215) 938-0783.

Antanas Polikaitis

palapinė, kurioje ištroškusiems įvairių rūšių atgaivą pardavinėjo.

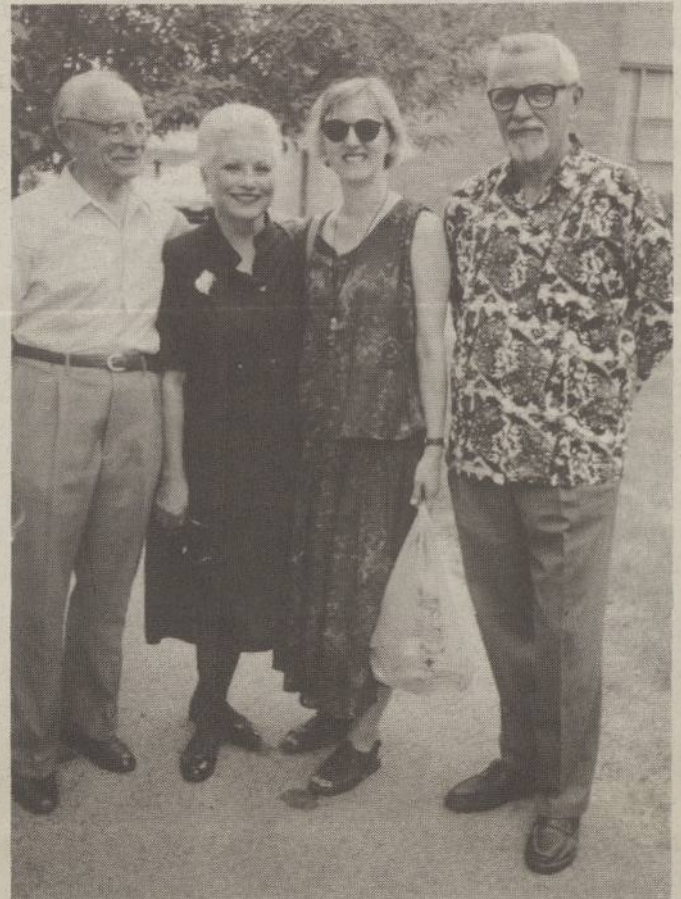
Redakcijos patalpos buvo atidarytos. "Draugo" tarautojos atpigintas knygas pardavinėjo ir gal dar vieną kitą naują prenumeratorių gavo.

Nežiūrint visų pranašsčių, oras labai geras pasitakė. Tad dalyvavusieji turėjo progos pasivaikšinti ir su retai

matomais bičiuliais susitikti. Dalyvavusiųjų nuomone, gegužinėje buvo apie 1000 svečių. Čikagos policija rodė, kaip dresiruoti šunys su nusi-kaltėliais kovoja. Buvo progos pasitikrinti kraujo spaudimą, cholesterolį ir kraujo cukringumą.

Reikia laikyti šią gegužinę gana gerai pavykusia ir "Draugui" naudos davusia.

T.b.

"Draugo" gegužinėje. Iš kairės: žurnalistas Juozas Žygas, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Alė Kėzelienė, spaudos darbuotoja Ranumė Kubiliūtė ir adv. Algis Kėzelis

LOS ANGELES TAUTININKŲ GEGUŽINĖ PO STOGU

Antanas Mažeika

Rugpjūčio 10 d. Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyrius pakvietė savo narius ir jų draugus į tradicinę tautininkų vidurvasario šventę – gegužinę, kuri įvyko Tautiniuose namuose. Gerai atvėsinta salė ir gėlėmis papuošti stalai sąlygojo labai jaukią ir malonią nuotaiką šiai šventei.

Po šv. Mišių skyriaus nariai ir jų svečiai rinkosi į Tautinių namų salę. Nors diena buvo karšta, tačiau tai nesutrukdė atvykti gražiam dalyvių skaičiui. Ponia Irena Bužėnienė sutiko svečius, kiekvienam parduodama įėjimo bilietėlių.

Šeiminkėms baigiant paskutiniuosius pasirėngimus, Tautinių namų pirmininkas Jonas Petronis ir skyriaus išdinininkas Ramūnas Bužėnas svečius vaišino gairinčiais gėrimais ir malo-

nai linksmino juos savo humoru. Nuoširdi padėka Tautinių namų valdybai už dovanotus gėrimus.

Svečių tarpe buvo p. Janina ir Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskai. Didžiausią atvykusiųjų dalį sudarė svečiai – ne tautininkai. Dalis narių ir svečių atvažiavo didelius atstumus, kad su mumis pabendrautų ir paremtų lietuvišką veiklą.

Skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, pasveikinus atvykusius, pakvietė užimti vietas prie stalų, kur jų laukė puikūs karšti pietūs. Svečius vaišino skyriaus ponios: Rūta Sakienė, Julija Petronienė, Gražina Raibienė ir Danutė Kaškelienė. Gražios dainų ir muzikos melodijos visus linksmino ir davė progos gerai išsišnekti. Po pietų buvome pavaišinti kavute ir ponių suneštais skanumynais.

Numatyti loterijai, kurią organizavo ir gražiai paruošė Juozas ir Gražina Raibiai, praversti buvo iškviestas Vincas Juodvalkis. Jam padėjo ponios – Liucija Mažeikienė ir Laima Ringienė. Vincas Juodvalkis savo "šposais"

linksmino susirinkusius. Loterija buvo įdomiai pravesta ir vienodai džiugino laimėjusius, o nelaimėjusius paguodė, kad kitą kartą dar turės progos savo laimę išmėginti. Po loterijos dar ilgai svečiai vaišinosi ir maloniai dalinosi įspūdžiais.

Šią tradicinę vidurvasario šventę-gegužinę galime vadinti puikiai pasisekusia. Ji atnešė gražų pelną, o svečiai liko patenkinti, nes buvo skaniai pavaišinti ir malonioje aplinkoje gražiai praleido laiką.

Padėką reiškiamo visoms ir visiems, kokių nors būdu prisidėjusiems prie šio renginio gražaus pasisekimo. Tačiau didžiausia padėka – pirmininkei Rūtai Sakienei ir visai valdybai: vicepirmininkams – Juozui Raibiui ir Irenai Bužėnienei, sekretorei Gražinai Raibienei ir išdinininkui Ramūnui Bužėnui už tokio malonaus pobūvio suruošimą.

Ačiū visiems ir iki pasimatymo sekančiame renginyje – Tautos šventės minėjime rugsėjo 7 d. 12 val. p.p., po mišių šv. Kazimiero parapijos salėje.

SĖKMINGA "DRAUGO" GEGUŽINĖ

Dienraščio "Draugas" gegužinė įvyko rugpjūčio 3 d., sekmadienį, Marijonų sodelyje. Penktadienį ir šeštadienį radijo ir TV oro pranešėjai žadėjo lietu, perkūniją ir audras, o sekmadienio rytą irgi apie lietu ir perkūniją kalbėjo. Iš ryto ir dangus atrodė debesuotas. Gal būt tai vieną kitą nuo važiavimo į gegužinę

ir atbaidė. Bet apie vidurdienį debesys pradėjo skirstytis, pasirodė saulutė. Per šv. Mišias koplyčioje žmonės netilpo, o vidaus sodelyje buvo stalai maistui parengti, tad prie jų buvo pilna sėdinčiųjų. Jie tuo pačiu šv. Mišias išklaušė ir sau vietą užsiėmė, nes kuomet pradėjo maistą išdavinėti, tai jau buvo sunku

sėdimą vietą surasti. Tarp susirinkusių vaikščiojo ponios, kurios loterijos bilietėlius taip gražiai su šypsena platino, kad sunku buvo atsakyti.

Pašaliuose, pavėsyje, buvo sustatyti stalai, įvairiais laimėjimais apkrauti. Prie jų, beveik kaip ir kasmet, tos pačios ponios sėdėjo. Buvo ir

Aliucija Orentaitė ir Genutė Jokubaitytė LTS centre

F. Č.

TALKININKĖS IŠ LIETUVOS

Lituanistikos tyrimų ir studijų centras (LTSC), esantis Čikagoje, kuriam vadovauja Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas, prof. dr. Jonas Račkauskas, dažnai sulaukia talkininkų iš Lietuvos. Jie padeda atlikti įvairius darbus čia esančiuose archyvuose.

Balandžio 15 d. atvažiavo dvi specialistės. Genutė Jokubaitytė yra Mažvydo valstybinės bibliotekos katalogavimo centro vyr. bibliotekininkė. Aliucija Orentaitė dirba Vilniaus senjojo universiteto bibliotekos rankraščių skyriuje. Pirmoji iš jų kataloguoja Lituanistikos tyrimų ir studijų centre sukauptas knygas bei kitus leidinius. Orentaitė tvarko prelato Juozo

Prunskio, šiemet mininčio garbingą 90-mečio jubiliejų, archyvinę medžiagą, kuri yra atiduota LTSC priklausančiam Pasaulio lietuvių archyvu.

Be tokių specialisčių LTSC negalėtų išsiversti ir čia esanti medžiaga negalėtų būti prieinama besidomintiems asmenims. Todėl talka iš Lietuvos labai paspartina LTSC užsimotus darbus.

Jeigu Lietuva džiaugiasi kai kurių Amerikos lietuvių nuvykimu į tėvynę ir jų darbu Lietuvos naudai, tai reikia džiaugtis ir dėkoti Lietuvai, kad iš ten atvyksta specialistai, be kurių čia negalima apsieiti.

Edvardas Šulaitis

ŠVENTOS ONOS ATLAIDAI

(Pabaiga. Pradžia – 28 nr.)

Jis vėl sugrįžo prie altoniaus, ir mišios tęsėsi. Vienu metu, kai choras giedojo giesmę, jis prisiminė savo babuntę Oną, kurios kaulai dabar guli kažkur Altajaus krašte. Vėliau kunigas pajuto nuovargį ir alkį. Staiga jo vaizduotėje iškilo stalas klebonijoje, pilnas visokių valgių ir gėrimų. "Ir neleisk manęs gundyti", – jis kreipėsi į Aukščiausiąjį, ir tas vaizdas išnyko.

Mišios pasibaigė. Pasiėmęs į rankas taure, apdengtą žaliu audeklu, priekyje einant šešioms berniukams, kunigas Lastauskas grįžo į zakristiją. Zakristijonas padėjo jam nusivilkti arnotą, albą. Iš lengvo, neskubėdamas, nes jautėsi gerokai pavargęs, Utenos klebonas pasuko į kleboniją. Vėl jo vaizduotėje iškilo skanūs patiekalai, kurie jo laukia, tačiau dabar jau nebevijo šalin šių minčių.

– Ačiū Dievui, viskas praėjo gerai. Žmonės išeis iš bažnyčios geresni, kilnesni. Čia ir mano indėlis yra. Koks aš laimingas, dirbdamas ganymojišką darbą.

Svečiai jau buvo susirinkę. Tai buvo beveik vieni kunigai. Matėsi tik vienas kitas pasaulietis ir tarp jų tik viena moteris.

– Labą dieną, – kunigas Lastauskas netikėtai išgirdo malonų balsą.

Jis pasuko galvą ir pamatė prie savęs vaistininką ir jo žmoną.

– O, labai malonu, labą dieną, labą dieną, – tarė kunigas ir padavė poniai, po to jos vyrui ranką.

– Kunigas dekanas vis jaunėja, – šypsojosi ponia Balčiūnienė.

– O ponia vis gražėja, – nusijuokė Utenos klebonas. – Ar nepadariau šiandieną kalbos klaidų, gerbiamoji mokytoja?

– O, ne, ne, nė vienos! Ir kirčiavote, kaip tikras kalbininkas.

– Stengiausi, juk žinojau, kad jūs klausotės. O jūs, ponas Balčiūnai, kokį debiutą šiandieną pasirinksite, lošdamas baltais? Aš jau pasirinkau, bet tegu tai būna paslaptis.

– Jūs žinote, kad aš daugiausiai mėgstu ispanišką partiją, bet šiandien pasirinksiu kitą. Tegu irgi tai būna paslaptis, – nusijuokė vaistininkas.

Tuo metu pasigirdo Anykščių klebono balsas:

– Mieli sveteliai, prašom visus prie stalo. Turbūt jau labai išalkę esate.

Viši ėmė sėstis į nurodytas vietas, pakartotinai prašyti nereikėjo. Utenos kleboną kunigas Toleikis pasodino prie savęs stalo gale. Kai visi

susėdo, Anykščių klebonas atsistojo ir tarė:

– Prieš pradėdami pietus, padėkokime Aukščiausiam.

Visi atsistojo ir persižegnojo.

– Ačiū Tau, gerasis Dieve, kad mes turime galimybę socialiai pavalgyti. Ačiū Tau už sveikatą, už gyvenimą, už laimę tarnauti Tau. Tad prašom, mielieji, dabar pasisotinti, – tarė kunigas Toleikis ir paliepė vikarams visiems pripildyti taureles.

– Prašau dabar visus išgerti už visų mūsų mylimą ir gerbiamą Utenos dekaną, kunigą Antaną Lastauską. Kokį puikų pamokslą jis šiandien pasakė! Mylėkime, mylėkime vieni kitus, visus be išimties. Prašau!

Visi išgėrė. Po to buvo tostas už šeimnininką – Anykščių dekaną. Vėliau kunigas Toleikis pasiūlė tostą už visų mylimą ponį Balčiūnienę: juk šiandieną Utenos dekanas liepė visus mylėti. Svečiai šypsodamiesi paplojo už šį tostą. Jie daug valgė, juokavo, vis garsiau kalbėjo. Kai visų lėkštės liko tuščios, šeimnininkas tarė:

– Pirmoji dalis baigta. Dabar prašau, kas prie kortų, kas prie šachmatų, kas paplepėti.

Bemat susidarė du kvartetai preferanso lošti: pirmąjį sudarė Anykščių, Skiemonių, Viešintos ir Alantos, kitą – Debeikių, Kavarsko, Andrioniškio ir Svėdasų klebonai.

Utenos klebonas su vaistininku Balčiūnu susėdo prie šachmatų lentos. Prie jų buvo ir ponia Balčiūnienė, kuriai, kad nenuobodžiautų, Anykščių klebonas padavė kelis naujus žurnalus.

Balčiūnas atidarė šachmatų lentą, paėmė į vieną ranką baltą, į kitą juodą pėstininką ir pakėlė abu kumščius.

– Prašau pasirinkti, – tarė jis.

Kunigas parodė į dešiniąją ranką. Balčiūnas išskėtė pirštus: rankoje buvo baltas pėstininkas. Abu partneriai lentoje sustatė figūras, ir klebonas paėjo f2-e4: jis pasirinko nuo seno mėgiamą karaliaus gambitą. Balčiūnas nukirto pėstininką. Po to abu partneriai po kiekvieno ėjimo ėmė ilgiau galvoti. Išsivystė aštri, įtempta partija.

Po vieno klebono ėjimo Balčiūnas taip ilgai galvojo, kad net atsibodo laukti. Kunigas pasuko galvą ir pamatė skaitančios ponios Balčiūnienės veidą.

– Kokios gražios jaunystėje būta, – pagalvojo kunigas. Nejuociom jo žvilgsnis apsistojo prie jos aukštos

A. Mikutavičius

krūtinės, ir pajuto, kaip ėmė stipriau plakti jo širdis. Jis prisiminė, kaip šokdavo su savo Genute ir netyčia jų jaunų krūtinės prisiliesdavo. Per jo kūną pereinavo lyg elektros srovė. Kaip jam tada norėjosi mylėti ir būti mylimu...

– Viešpatie, neleisk manęs gundyti, – jau antrą kartą šiandieną kreipėsi jis į Viešpatį.

Balčiūnas padarė atsakomąjį ėjimą. Dabar ilgokai galvojo kunigas Lastauskas. Staiga jis pamatė gražią kombinaciją, po kurios gali laimėti centrinį pėstininką. Apsidžiaugė ir vos ne drebančia ranka perkėlė žirgą iš vieno langelio į kitą. Šis ėjimas ir nulėmė partijos baigmę. Ji, tiesa, dar ilgokai tęsėsi, bet Balčiūnui teko pasiduoti. Klebonas pažvelgė į savo partnerį ir suprato, kaip jam – labai nemalonu.

– Ar aš laimingas, kad laimėjau? – pagalvojo klebonas. – Juk visada malonu, padarius gerą darbą, artimam suteikus džiaugsmą, o aš artimam suteikiau skausmą? Bet toks jau padaras tas žmogus: aš noriu laimėti šachmatų partiją. Ir tie, kurie lošia kortomis, irgi nori laimėti.

Pradėjo antrą partiją. Kunigas Lastauskas lošė juodaisiais. Balčiūnas pasirinko itališką partiją. Vaistininkas ėgijo pozicinę persvarą, bet realizuoti jos nepavyko, ir dvikova baigėsi lygiomis.

Preferansą klebonai dar lošė. Kunigas Lastauskas ėmė šnekučiuoti su ponia Balčiūnienė. Ji buvo išsilavinusi moteris, su ja visada būdavo įdomu bendrauti.

– Gerbiamieji "pulkininkai" ir kiti, darome pertrauką, – garsiai pasakė Anykščių klebonas, – nes šeimnininkės kviečia kavos gerti. "Pulką" pabaigsime po kavos.

Ant stalo jau garavo kava, puikiavosi keli tortai, sausainiai, vaisiai. Visi susė-

do į savo vietas. Kava buvo ypatingai skani, todėl beveik niekas neatsisakė ir nuo antro puodelio.

Po kavos kortuotojai vėl sėdo tęsti savo "pulkos". Balčiūnas pasiūlė Utenos klebonui sulošti dar vieną partiją, bet šis žvilgtelėjo į laikrodį.

– Ačiū, ponas aptiekoriau, suloščiau su malonumu, bet tuoj atvažiuos manęs parvežti.

Ir tikrai. Lygiai dešimtą valandą Anykščių klebono šeimnininkė pranešė kunigui Lastauskui, kad jo jau laukia. – Ačiū, Stasy. Atleisk, kad aš tau per kiekvienus atlaidus tiek laiko atimu, – tarė kunigas.

– Nieko, dekane, juk jūs visada visus mokote daryti gerus darbus, tad ir man malonu nors tokį gerą darbą padaryti, – atsakė šypsodamasis Stasys.

– Bent tu manęs nevadintum dekanu, juk esam giminės ir vienmečiai. Galėtum ir vardu vadinti, kai esame dviese.

– Kad kai įprasiu vardu vadinti, tai galiu taip pasakyti ir ten, kur nedera. Kaip praėjo atlaidai?

– Puikiai, Stasy, – atsakė kunigas. – Daugybė žmonių buvo bažnyčioje, ir diena buvo tokia graži. Ir pietūs pas kleboną buvo skanūs. Ir šachmatais palošiau. Žodžiu, namo grįžtu laimingas. Šauniai pajvairinau savo monotonišką viengungio gyvenimą.

Kunigas Lastauskas užsimerkė ir lyg filmą peržiūrėjo visą šią dieną: nuo pat ryto iki vėlyvo vakaro. Ir vėl prieš jo akis iškilo ponia Balčiūnienė. Jis atsimerkė ir pa-

matė prieš save ilgosiomis šviesomis apšviestą kelią. Uždėjęs savo ranką ant Stasio rankos, laikančios vairą, negarsiai ištare:

– Ak, Stasy, Stasy, koks tu laimingas. Vaziuojai namo, o ten tavęs laukia mylima ir mylinti žmona, sūnus, marti, mažytė anūkėlė.

Nieko neatsakė Stasys, tik sumažino greitį iki 60 kilometrų per valandą, nes jau privažiavo baltą lentą su užrašu "Utena". Netrukus jie pasiekė kleboniją.

Kunigas Lastauskas apkabino Stasį.

– Ačiū. Tu toks geras žmogus.

– Ir tu geras, Antanai, – išgirdo atsakymą.

Kunigas pajuto, kaip jam malonu, kad jį pavadino vardu ir kreipėsi "tu".

– Tad labanakt, Stasy!

– Saldžių sapnų, Antanai!

Kunigas Lastauskas atsirakino savo duris. Visuose kambariuose buvo tamsu.

Ukmergė-Kaunas
1993-94 m.

APIE AUTORIŲ

Aleksandras Mikutavičius 1941 metais per pirmąjį trėmimą su tėveliu ir mama, tik atskiruose vagonuose, iš Panevėžio buvo išvežti į nežinią. Kelionė baigėsi Sibire. Tėvelio niekad nebematė. Sibire tarp nemažo būrio lietuvių jis pradėjo leisti ranka rašytą vieno egzemplioriaus laikraštuką "Tėvynės ilgesys". Už tai buvo nubaustas teismo 10 metų kalėjimo, konfiskuojant visą turtą! Mirus Stalinui, po 8,5 metų paleistas į tremtį.

Aleksandras Mikutavičius su savo mama Teofile
1955 m. vasarą

Autorių dėmesiu!

Prietyrę bei pačias geriausias rekomendacijas turintys Jūsų pateiktos knygos rankraštį spaudai – suredaguos, surinks kompiuteriu, suras tinkamą spaustuvę. Jums reikia išversti iš anglų kalbos į lietuvių arba atvirkščiai. Nedvejokite: mes tai padarysime greitai ir kokybiškai. Kreipkitės tel. 718-348-4709

IESKO DARBO

Moteris iš Lietuvos, 50-ties metų amžiaus, gali prižiūrėti, slaugyti senokus. Jos vyras, 48 metų amžiaus, gali dirbti bet kokius darbus. Kreiptis tel. (518) 622-3813 – lietuviškai

PARDUODAMAS BUTAS

Vilniuje, Justiniškių rajone parduodamas 4 kambarių butas. Besidominčius prašome kreiptis tel. Vilniuje: 011-370-2-228091 arba vakarais Amerikoje: (413) 549-0619

DIDINGA ŽINOMO ŽURNALISTO SUKAKTIS

Jonas Daugėla

Gražią sekmadienio popietę saulėtoje Floridoje "Dirvos" ir daugelio kitų lietuviškų laikraščių bendradarbis Jurgis Janušaitis šventė savo 85-tąjį gimtadienį (jis yra gimęs 1912 m. rugpjūčio 4 d. Į ištaigingus Janušaičių namus tą dieną sugūžėjo, be jo šeimos narių, gausus būrys artimų draugų. Visi pakilioje nuotaikoje atšventė šią reikšmingą ir atmintiną Janušaičių šeimos šventę.

Bet juk prie to paties gal net "gražiausio pasaulyje" paplūdimio mums jau yra tekę draugėje atšvęsti ir 75 bei 80 metų Jurgio gimtadienius. Ir tomis progomis jau buvo išsamiai aprašytas jo gyvenimo kelias bei pateikti visi biografiniai duomenys. Tad kartotis lyg ir nesinorėtų. O pagaliau Janušaičio gyvenimo kelias nedaug kuo skiriasi nuo kitų jo bendraamžių. Visi gimėme, augome ir brendome laisvoje Lietuvoje. Ir vėliau, pačiame savo amžiaus pajėgume, teko apleisti gimtąją pastogę ir patraukti į Vakarų. Ir J. Janušaičiui likimas lėmė jau svečiose šalyse kurti naują gyvenimą.

Tad šio reikšmingo gimtadienio proga galbūt būtų tiksliau bent kiek paryškinti jo vispusiškai kūrybinės ir spalvingos asmenybės ryškesnius bruožus. Janušaičio asmenybė jau pačios jo prigimties yra nuspaldinta ryškiomis pareigingumo, neabejotino tautinių išpareigojimų ir solidarumo bei tolerancijos žymėmis.

Anuo metu Lietuvoje J. Janušaitis kasdieninę duoną pelnė, įsijungęs į Lietuvos pašto organizaciją. O paštininko darbas reikalauja kasdieninės tvarkos ir punktualumo. Jis tikrai buvo pasipuošęs šiomis savybėmis, už jas aukštai vertinamas, skiriamas eiti vis aukštesnes pareigas.

Tautinių išpareigojimų pilnutinę sampratą J. Janušaitis išryškino, patekęs į svečias šalis. Mes visam pasauliui skelbėme, kad esame politiniai pabėgėliai. Į Vakarų pasaulį pasitraukėme, ne geresnio duonos kėsnio ieškodami. Įsipareigojome civilizuotam pasauliui atskleisti bolševikinio teroro žiaurumą ir komunizmo keliamą pavojų tautų laisvei. Taip pat sutarėme neišsisklaidyti didmiesčių skersgatviuose, o susibūrę į tautines bendrijas, išlaikyti savąją kalbą, papročius bei tautines tradicijas. Be to, visus tuos dvasinius turtus paveldėjimo keliu perduoti ir mūsų augančioms kartoms.

J. Janušaitis visus šiuos mūsų išpareigojimus nuo pat

Veronika ir Jurgis Janušaičiai prie sukaktuvinio pyrago
A. Šilbajorio nuotr.

pirmųjų pasitraukimo iš tėvynės dienų kruopščiai vykdė. Jis jiems liko ištikimas ir švėsdamas šiandien šią didingą savo amžiaus sukaktį. Jis labai gerai perprato, kad visiems šiems reikalams patikimiausia priemonė yra lietuviškas spausdintas žodis. Tad nieko nelaukdamas jis pasuko žurnalistinės veiklos takais. Dar Vokietijoje, garsioje Hanau stovykloje suorganizavo vietos lietuviams žiniaraštį ir bendradarbiavo to meto lietuviškoje spaudoje.

Čikagoje jis drauge su J. Mažeika suorganizavo prekybinę įmonę ir ją pakrikštijo tradicinio Lietuvos "Paramos" kooperatyvo vardu. Bet plačiausiai J. Janušaičio asmenybė pasireiškė žurnalistinėje veikloje. Jis dar ir šiandien yra beveik visų JAV ir Kanados lietuviškų laikraščių bendradarbis. Jo straipsnius noriai spausdina Australijos ir net Lietuvos laikraščiai.

Pagrindinė jo žurnalistinės veiklos sritis yra lietuviško visuomeninio ir organizacinio gyvenimo reportažai. Lengva plunksna jis vaizdžiai aprašo ne tik įvairius minėjimus ir tautos šventes, nevengdamas paminėti ir šeimyninio pobūdžio susibūrimų. Visada pagerbia mirusiųjų prisiminimą.

J. Janušaitis visus įvykius aprašo lengvu stiliumi ir pakilia nuotaika, dažnai tylo mis praleisdamas įvairius nepasisekimus. Todėl skaitytojais šiuos reportažus labai mėgsta ir jų laukia. Tačiau svarbiais mūsų gyvenamojo momento klausimais Janu-

šaitis nevengia parašyti ir išsamesnius apibendrinančio pobūdžio straipsnius.

Gyvendamas JAV, J. Janušaitis įsijungė į Lietuvių Žurnalistų sąjungos veiklą. 1981-1984 m. jis buvo išrinktas šios organizacijos pirminku. Ir tai buvo Žurnalistų sąjungos žydėjimo metai. Jam pavyko į šią organizaciją suburti kone visus lietuviškosios spaudos bendradarbius. Jo pastangomis buvo išleista spaudos darbuotojams labai naudinga "Žurnalistikos" knyga. Mūsų spaudos bendradarbiams būtų ir šiandien naudinga šią knygą įsigyti. Buvo surengtos kelios svarbios konferencijos. Jose spaudos bendradarbiai susitiko su laikraščių leidėjais ir redaktorais, aptarė lietuviškos publicistikos reikalus.

Šia proga nederėtų nepaminėti Jurgio ilgų bendro gyvenimo metų palydovės Veronikos. Jie abudu išaugino tris dukras lyg liepas. Jos sukūrė lietuviškas šeimas ir dalyvauja lietuviškajame gyvenime. Mieloji Veronikėlė nepaskandino save Jurgelio namų ir sodo darbuose. Ji sudarė sąlygas, kad Jurgis galėtų valandų valandas praleisti prie rašomosios mašinėlės.

Garbingo gimtadienio proga Janušaičių namuose skambėjo šampano taurės. Puotai meistriškai vadovavo jų kaimynas V. Dzenkauskas. Pasakytos trankios kalbos. Visi džiaugėsi, kad ir brandžią gyvenimo sukaktį Janušaitis švenčia dar geroje sveikatoje ir pakilioje nuotaikoje. Visi širdingai linkėjo ir toliau

nenustoti kūrybinės energijos ir vainikuotis naujais laimėjimais. O jis pats, nubraukęs sidabrinę ašarėlę, prisiminė savo gimdytojus, gausų brolių ir seserų būrį. Džiaugėsi savo šeima ir taip pat gėrėjosi, kad gyvenime išgijo labai daug gerų draugų. O mes dar galime pridėti, kad turbūt ne išgijo nė vieno priešo. Taip

gyvai dalyvaujant spaudoje ir dar taip plačiai aprašant viso lietuviško gyvenimo įvykius ir atskirų asmenų veiklą, tai jau tikrai retai taip pasitaiko.

Netenka abejoti, kad prie šių sveikinimų ir linkėjimų noriai jungiasi ir visi "Dirvos" bendradarbiai bei gausus skaitytojų būrys.

PARAPIJOS VĖLIAVA

Cleveland, OH Dievo Motinos parapijos vėliava. Ją sukūrė ir pagamino Rita Matienė (dešinėje). Kairėje – Kristina Stankutė, kuriai teko garbė nešti šią vėliavą Cleveland katalikų diecezijos 150-mečio iškilmėse
V. Bacevičiaus nuotr.

TRISDEŠIMT PENKTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1997 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,

P.O. Box 19191

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUSIUS RŪMUS

Orinoco avantiūra

Jonas Dunduras

GIDAI

Gido pasirinkimas yra savitiška, gana rimta loterija. Turint omenyje, kad daug dienų ar net savaitių reikia praleisti kartu, nuolat su juo bendraujant, renkantis gidą pirmiausia galvoti apie asmenybių suderinamumo klausimą. Yra keletas būdų, kurie truputį palengvina gero gido suradimo rūpestį. Kadangi į Amazoniją nekeliaujama, teirint tokį pasirengimą, kaip į Acapulco ar Bahamas, tai reikia manyti, kad būsimasis keliautojas žino, kur ir kodėl jis ten vyksta. Jis daugiau ar mažiau apie tas vietas žino iš knygų, kurių autoriai yra ten arba netoliese pabuvoję. Tuose aprašymuose dažniausia nurodomi ir gidų vardai.

Kitas šaltinis yra "South America Handbook", kurį galėtume vadinti to žemyno biblija. Ji leidžiama Didžiojoje Britanijoje ir jos nauja laida pasirodo kiekvienais metais. Žinoma, jos turiniu šimtaprocentiniai pasitikėti nepatartina, nes tekstai būna parengti gerokai anksčiau, todėl kai kurios žinios gali būti senstėjusios. Tai yra kiekvienos panašios knygos yda. Tačiau joje rekomenduojami gidai yra tikrai patikimi profesionalai.

Trečiasis šaltinis yra "South American Explorers Club". Jos nariai, tarp kurių esu ir aš, dažniausia po kiekvienos kelionės į klubo centrą siunčia vadinamuosius keliones pranešimus, kuriuose smulkiai aprašoma kelionės eiga, metų laikas, klimatinės sąlygos, reikmenų kainos, augmenija ir gyvūnija, valiutų kursai, policijos ar kariuomenės santykiai su keliautojais ir, žinoma, gidai – jų "pliusai" arba "minusai" bei jų tuometiniai dieniniai atlyginimai. Klubo nariui paprašius, paskutinius pranešimus apie norimą vietovę atsiunčia gana greitai. Aš esu daug jais naudojėjęs, o kiti yra naudojęsi manaisiais.

Mano asmeniškai patirtis, bendraujant su gidais, buvo gana įvairi. O jų per

daugelį metų, turėjau gana skirtingų: su įvairia dabartimi ir praeitimi – nuo neaiškios iki aristokratiškos. Vienas iš įdomesnių buvo belgas Philip. Jis prieš trisdešimt metų atvyko į Lintą (Peru), į draugo vestuves. Po vestuvių atsitiktinai užsuko į Iquitos, norėdamas žvilgtelėti į Amazonę. To "žvilgsnio" išpūdis buvo toks, kad sutvarkęs savo reikalus Belgijoje, grįžo į Iquitos, kur ir tebegyvena. Jei kada būsite Iquitos, Peru, ten kur Amazonė daro staigų posūkį į rytus, susiraskite Philip'ą – aukštą, žilą blondiną, džentelmeną su Friedricho Didžiojo profiliu. Jį ten visi žino. Seniai jį pažįstantieji man pasakojo, jog Belgijos karalienė Astrida – prieš karą nelaimingo atsitikimo metu žuvusi alpinistė, buvo jo teta iš motinos pusės. Mano užklaustas, jis tos giminytės neneigė, tik sakė, kad dėl jam svarbių priežasčių visus ryšius su tuo, anot jo, "aristocratic crap", yra jau senai nutraukęs. Daug metų gyveno buvusiam Belgų Konge. Iquitos jis turėjo valdišką darbą turizmo propagavimo tarnyboje – vadovavo turizmo ir ekologinių tyrimų stovyklai džiunglėse, netoli nuo Iquitos. Jį galima apibūdinti kaip švelnų, böhemišką ekscentriką ir nepaprastai idomų asmenį, kuris tikrai daug ką nuostabaus ir intriguojančio gali papasakoti. Labai mėgsta alų. Amazonės pakrantėje, sukrypusioje lentinėje kantoje – lūšnoje, stypsiančioje virš upės ant aukštų, plonų polių, galima jį popietės valandomis rasti vietinių literatų ir šiaip idomių piliečių kompanijoje, "celebruojantį" Amazoniją. Ten, prie ilgos eilės alaus butelių, galima išgirsti istorijas apie jo ir jo kompaniųjų nuotykius, kurie duotų apščiui medžiagos keliolikai kino filmų ir ilgai lentynai romanų.

"TAUPA"
bus uždaryta
"Darbo Dienos"
savaitgalyje –
rugpjūčio 30-31 d.
ir rugsėjo 1 d.

FOR RENT
half duplex, side by side
250th & Lakeshore.
LVG/DNG ROOM,
2 BD. up. BSM.
Stove & Refrig.
Security 1st mos. rent.
550 mo. & utils.
Call Bruce 975-9413

Mano bendravimas su daugybe kitų gidų primena vadinamąjį Mido palietimą, bet su atvirkštiniais rezultatais. Vienas iš buvusių mano gidų Kolumbijoje jau įpusėjo dvidešimties metų kalėjimo bausmę. Tai buvo garsus gidas, žinomas kone per pusę Amazonės ilgio – nuo Pucallpa prie Ucayalli iki Mamaus prie Rio Negro. Pavardės nenoriu minėti. Kilmė – amerikietis. Amazonijoje jis dirbo daugiau kaip trisdešimt metų. Buvo dažnai matomas National Geographic televizijos programose. Bendri pažįstami iš Peru man pasakojo, kad įvyko kažkoks nesusipratimas dėl kokaino. Eina gandai, kad greitai bus paleistas.

Gidas Gallo iš Lago Agrio ir Coca, Ekvadore, mums keliaujant Aguarico upe pas Cofan indėnus, turėjo stiprų maliarijos priepuolį. Nors prieš susitardamas su gidais, visada pasiteirauju, ar jie neserga maliarija, šį kartą apie tai pasiklausti užmiršau. Keletą dienų turėjau su juo praleisti pas paupio kolonistus, kol pripuolis praėjo. Gaila buvo žiūrėti į tą jauną, stiprų vyrą, diena po dienos maliarijos kratomą ir nuolat besiskundžiantį šalčiu tropinio karščio ir drėgmės aplinkoje. Maliarija Amazonijoje yra beveik endemiška, tad ir gidai patiria jos grėsmę. Dėl priepuolių bjauriai sutrinka kelionės planai. Jie gali ir visai suirti, jeigu tai atsitinka toliau nuo "civilizacijos". Tada lieka tik vienas kelias – atgal, tikslo nepasiekus.

Vienas iš gidų, kuriuos su malonumu prisimenu, yra Andres. Su juo keliavau Maranon – Ucayali žemupyje, Peru. Misionierių apmokytas, jis kalbėjo angliškai (tai – didelė retenybė tose platumose), buvo maloniai paslaugus,

Philip'o ir Iquitos bohemos mėgstamas baras ant Amazonės kranto. Tiesa, šiek tiek skiriasi nuo Paryžiaus Ritz. Bet alus čia kainuoja dvigubai pigiau, negu kitur

J. Dunduro nuotr.

pareigingas ir rūpestingas. Pagal kilmę jis buvo Auca – Jivaro indėnas, didžiąją savo dar jauno gyvenimo dalį praleidęs tropinių miškų aplinkoje, puikiai žinantis įvairiausius gydomuosius ir nuodingus, maistui (valgiui ir gėrimui, tinkančius), maloniai kvepiančius ir nesvietiškai dvokiančiuosius augalus bei jų dalis. Visa tai, žingsniuojant su juo džiunglių takais, buvo nuostabiai idomu ir naudinga. Vakara, stovykloje, prie žibalinės lempos, jis valandų valandas praleisdavo, peiliuku valydamas dieną sužvejotų ir suvalgytų piranių galvas, kaip dovaną man, mūsų kelionės prisiminimui. Atsisveikindamas dar parūplno penkiolikos pėdų ilgio anakondos odą, kurią dar ir šiandien tebeturiu. Mano didžiausiai nuostabai, prieš porą metų Limoje girdėjau, kad Andres sėdi Iquitos kalėjime, laukdamas teismo. Apkaltintas, esą jis sudaręs sąlygas keletui upės banditų apipūsti grupę vokiečių botanikų, naktį miegojusių džiunglių stovykloje, Andres globo-

je. Andres ginasi, kad jokia me sąmoksle nedalyvavęs ir kad tų banditų nepažįsta. Teismo rezultatų nežinau.

Juan Carlos, mano pirmosios kelionės po Venecuelos Amazoniją gidas, Venecuelos negras, gimęs Torine, Italijoje, mokėsis Sao Paulo, Brazilijoje, buvo laikomas vienu iš kompetingiausių gidų Orinoco sistemoje. Prieš man su juo tarantis, jis buvo ką tik grįžęs iš kelionės su šveicarų grupe. Vienas jų man pasakojo, kad jie kartą netikėtai užtiko medyje susirangiusią didelę anakondą ir Juan Carlos bandė ją suerzinti, patraukdamas jos uodegą. Toks "narsumas" tikrai reikalauja labai šaltų nervų. Ta anakonda, greičiausia, buvo ką nors neseniai prarijusi ir medyje kaboję letargišką virškinimo būklėje. Juan Carlos tai, turbūt, pastebėjo, nes su budria anakonda niekas nedrįstų žaisti.

(Bus daugiau)

TAUPA
Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI
Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

KANDIDATAI

Vladas Vijeikis

Prezidentiniai rinkimai Lietuvoje dar gana toli, bet kandidatų skaičius – jau arti tuzino. Kai ateis laikas balsuoti, tai jų bus tiek, kad kiekvienas Lietuvos kaimas galės turėti po prezidentą. Mes, Amerikos lietuviai, visom keturiom prisidedame prie tos veiklos. Pusė šimtmečio Amerikoje pramokė, kad nieko negalima padaryti be dolerio. Tad vieni duoda daugiau, kiti mažiau, o pensininkai gal mažiausiai, bet duoda. Negalima atitrūkti nuo tėvynės. Reikės pelenus eksportuoti, ir muitinėje gali paklausti: "Ar aukojai rinkimams, kam ir kiek?" Taigi, penkiasdešimtmetis nebuvo praleistas veltui. Išmokta nemažai amerikietiško gudrybių.

Aną dieną klausiu savo draugo Florijono:

– Neabejoju, kad tu žiūrėjai ir peržiūrėjai prezidentinių kandidatų sąrašą. Už kurį tu balsuotum?

– Užpuolei lyg koks gestapas, FBI, KGB ar dar kuris biesas. Tokiam klausimui reikia atidaus susikauptimo. O kaip galima susikaupti? Pauostyk orą. Jauti bulvinių blynų kvapą, sklindantį iš virtuvės ir švelniai mus čia apglobiantį? Lyg mergaitė meiliai apkabintų. Ar tau teko kada nors tai pergyventi?

Florijonas buvo bulvinių blynų ekstazėje. Neverta kalbėti apie politiką. Taip sau bekalbant apie orą, pasirodė Florijonienė su garuojančiais bulviniais blynais. Florijonas pridėjo Utenos alaus kelis butelius. Pasidarė labai gražus vaizdas. Nors perkėlį į drobę. Dailininkai tokį paveikslą vadina natūrmortu. Bet čia – gyvybė! Ypatingai jeigu prie blynų dar spurgučiai šalia šypsoi.

Kadangi žmogus ne vien blynais gyvas, tad galbūt prasizengdamas mandagumo

JUOKO STRĖLĖS

Kest. Balauginas

LAIŠKAS IŠ ROJAUS

Šaltojo karo metais emigravęs į JAV tautietis gauna iš Lietuvos kvietimą grįžti namo, nes tėvas labai serga. Pridėtas ir tėvo ranka rašytas

taisyklėms, iškeliau aną atidėtą klausimą.

– Už kokį prezidentą tu balsuotum?

Florijonas dar buvo bekramtas bulvinius blynus, bet užpylus Utenos alaus, jie nuslydo ten, kur jiems reikia. Buvo pasirengęs atsakymui. Pradėjo nuo Vašingtono, kuris kovojo dėl nepriklausomybės. Perėjo per kitus ir užsiminė dabartinį, kuris kariuomenėje nebuvo. Florijono skaičiuotėje tai didelė kliūtis į prezidentus. Pagaliau sako:

– Prezidentas turi būti mandagus, gerai apsiskaitęs, sąžiningas, ne vagis, ne kyšininkas, ne komunistas, nekeičiantis savo kailio kaip dabartinis, ne demagogas, ne melagis. Nevažinėjantis po užsienius, bet besirūpinantis Lietuvos reikalais.

Florijonas dar norėjo aiškinti gero prezidento savybes, bet sustabdžiau.

– Florijonai, čia ne prezidentas, čia – šventasis! Ar tu girdėjai bent vieną politikierių, kuris atitiktų tavo reikalavimus?

Florijonas susimąstė, besirūbčiodamas Utenos alų. Pagaliau sako:

– Ar girdėjai amerikiečių gero žmogaus apibūdinimą? Jie sako: ar tu pirktum iš to žmogaus naudotą automobilį? Tai reiškia, kad pirktum iš jo naudotą automobilį, tu juo pasitiki. Tad iš kurio prezidentinio kandidato tu nedvejodamas pirktum naudotą automobilį?

Ilgai negalvodamas, jam sakau:

– Mano pasirinktas kandidatas nepardavinėja automobilių, bet aš iš jo pirčiau naudotą pianiną.

– Iš Landsbergio?

– Žinoma.

Florijonas siurbtelėjo Utenos alaus. Svarstant tėvynės reikalus, reikia pastiprinimo iš ten. Tad jis ir sako:

– Nei tu groji pianinu, nei jis tau reikalingas, kaip šuniui penkta koja.

Čia pasirodė Florijonienė su naujais, ką tik iškeptais blynais.

– Apie ką čia jūs?

– Apie prezidentus.

– Dar abejojate? Tik Landsbergis.

Pritariau. Ta Florijonienė turi galvą. Ne tik bulviniams blynams kepti.

laiškas.

– Ko tu toks susirūpinęs? – klausia draugas.

– Matai, atrodo, kad tėvynėje visai blogai, jei jau mano seniai miręs tėvas pradėjo rašyti laiškus, o valdžia maloniai kviečia sugrįžti!

Praneša Edvardas Šulaitis:

PIANISTAS A.ŽLABYS KONCERTUOS ČIKAGOJE

Edvardas Šulaitis

Lietuvoje gerų pianistų, kaip ir krepšininkų, nebrūksta. Galima sakyti, jog Lietuva ne vien tik krepšininkų, bet ir pianistų tauta. Iš jų šiuo metu turbūt geriausiai Lietuvą atstovauja jau tarptautinio garso žvaigždės: Mūza Rubackytė, Petras Geniušas ir dar būrelis kitų, kurie seka pirmųjų pėdomis. Jų eilėse jau rikiuojasi ir jaunas Andrius Žlabys, du metus studijuojantis Amerikoje.

Prieš porą metų, baigus Čiurlionio menų gimnaziją Vilniuje, Andriui pavyko įstoti į Interlochen, Michigan valstijoje veikiančią menų akademiją, skirtą gabiems muzikams. Po metų, pamčius jo didelius gabumus, atsidarė Curtis Muzikos insti-

tuto (Philadelphia) durys. Kuomet jis atvyko į Ameriką, apie mūsiškį ilgoką ir išsamų straipsnį išspausdino didysis "Chicago Tribune" dienraštis, kuriame nesigailėta komplimentų šiam jaunam talentui.

Dabar, po dviejų metų, jo sugebėjimai ir populiarumas kyla kaip ant mielių. Jis jau prieš porą metų Čekijoje įvykusiame pianistų konkurse buvo pripažintas absoliučiai geriausiuoju jaunuoju pianistu. O šiemet birželio mėnesio pradžioje jis koncertavo tėvynėje. Šį jo pasirodymą muzikos kritikai įvertino labai gerai.

"Respublikos" dienraštis birželio 4 d. numeryje išspausdino puikią Agnės Žemaitytės parengtą šio koncerto recenziją, pavadintą "Dar vienas vunderkindas". E. Nomicaitė "Dienovidyje", E. Gedgaudas "Lietuvos ryte" ir E. Ignatonis "7 meno dienoje" entuziastingai sutiko šiemetinį Andriaus pasirodymą.

Nežiūrint, kad A. Žlabys dar jaunas vyras, tačiau jau turi nemažą koncertinį patyrimą. Jis yra pasirodęs ne vien tik Lietuvoje, bet ir Prancūzijoje, Austrijoje, Šve-

dijoje, Čekijoje ir JAV. Dar visai neseniai jis dalyvavo muzikos mokyklų mokinių konkurse, vykusiame Miami (Florida) universitete, ir ten laimėjo pirmąją vietą. Atrodo, kad panašių laimėjimų jis ateityje susilauks ir daugiau.

Smagu, kad su šiuo jaunu pianistu, turinčiu didžiulį talentą, galės susipažinti ir Čikagos lietuviai. Žinoma po Mūzos Rubackytės pasirodymo šiame mieste, jaunajam Andriui bus sunku konkuruoti. Tačiau susidomėję laukiame šio menininko pasirodymo. Manau, kad atėję į jo koncertą, kuris įvyks rugsėjo 14 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre, niekas iš salės neišeis nepasidžiaugęs šiuo talentingu lietuviu.

Beje, šį koncertą organizuoja "Amerikos Lietuvių radijo" programa, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas. Atėinančią žiemą į Čikagos lietuvių sceną A. Šlutas žada išvesti ir kitą Lietuvos muzikos žvaigždę – jaunąjį smuikininką Vilhelmą Čepinskį. Tad laukiame Andriaus Žlabio, o vėliau Vilhelmo Čepinskio.

KAUNO STUDENTAI

MALONIAI NUSTEBINO ČIKAGIEČIUS

Kaip jau trumpai "Dirvoje" buvo rašyta, liepos pradžioje į JAV buvo atvykęs Kauno Technologijos universiteto studentų ansamblis "Nemunas". Jis pasirodė Njujorko ir Čikagoje. Čia ansamblis savo programą parodė ir kitataučiams miesto centro aikštėje. Po to jis išvyko į Utos valstiją ir ten atstovavo Lietuvą įvairiuose tarptautiniuose folkloro festivaliuose. Kauniečių koncertus matė gal apie 100 tūkstančių žmonių.

Nežiūrint karšto oro ir atostogų laiko, į kauniečių koncertą Čikagos lietuviams susirinko labai daug žiūrovų. Erdvi Jaunimo centro salė, kuri dabar jau retai būna pilna žymiai palankesniu met, šį kartą buvo pilnutėlė. Tie, kurie čia atėjo, nenusivylė, nes pamatė aukšto lygio grupę, kuri puikiai šoko, grojo bei dainavo. Publika svečiams iš Kauno nesigailėjo plojimų, o koncertui pasibaigus, gėlių bei gražių žodžių. Tai didelis nuopelnas grupės meno vadovo Hlugo Ganasausko, kurio grojimas bei dirigavimas buvo be priekaištų. Verta paminėti ir vokalines grupės vadovę Vidą Čepkutę, šokėjų vadovą Juozą Vance-

vičių ir direktorių Liną Puodžiukyną, be kurių idėto triūso nebūtų tokios darnios programos. Liepos 7 d. koncertas čikagiečiams įstrigo atmintin kaip geriausiai nusišėkęs šių metų renginys.

Iš maždaug šimtinės ansamblio narių, į Ameriką atvyko 35 žmonės. Kiti negalėjo atvykti, nes ir šiaip išlaidos buvo milžiniškos.

Tą pačią dieną kauniečiai pasirodė ir miesto centre tarptautinei publikai prie ten esančios Pikaso skulptūros, kur kiekvieną darbo dieną,

per pietų pertrauką vyksta žymesnių grupių koncertai. Ir čia apie valandą užtrukusioje programoje kauniečiai laimėjo žiūrovų simpatijas. Daug kitataučių galėjo susipažinti su lietuvių tautiniais šokiais, lietuviška muzika ir liaudies dainomis.

Po programos ansambliečiai buvo pakviesti pas Illinois valstijos gubernatorių Jim Edgar, kur juos pasitiko aukšti valstijos pareigūnai (pats gubernatorius tuo laiku turėjo išvykti į Illinois sostinę – Springfield).

"Nemuno" ansamblio atstovas Sigitas Sležas įteikia Illinois gubernatoriui Jim Edgar skirtas dovanas jo padėjėjai Pat Michalski

E. Šulaičio nuotr.

A. A. diplomuotas ekonomistas EDVARDAS ŠIŠAS

1997 rugpjūčio mėn. 2-osios vėlų vakarą Santa Monikos ligoninėje, šalia esant jo mylimai žmonai, po sunkios ligos amžinybėn iškeliavo taurus lietuvis, palikdamas dideliame nuliūdime savo artimuosius: žmoną Janiną, sesutę dr. Janiną Ivaškevičienę ir jos šeimą Lietuvoje, gimines bei draugus.

A. a. Edvardas Šišas gimė 1913 m. gruodžio 16 d. Petrapilyje, Rusijoje, kur jo tėvai, gyvenimo audrų nublokšti, buvo apsigyvenę. Lietuvai iškovojus nepriklausomybę, jis su tėvais grįžo į Lietuvą. Tėvams įsikūrus Kaune, jaunas Edvardas pradėjo lankyti gimnaziją ir ją baigęs, įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą, Ekonomikos fakultetą. Lietuvai atgavus Vilnių, persikėlė į jį ir Vilniaus universitete 1941 metais, išlaikęs baigiamuosius egzaminus, tapo diplomuotu ekonomistu.

1934-5 metais E. Šišas Auto rinktinėje atliko karinę prievolę.

1944 metais, kaip ir daugelis lietuvių inteligentų, pasitraukė į Vokietiją.

Dar būdamas Lietuvoje, susipažino su Janina Kaševskaite. Gyvenant Vokietijoje, Munchene, draugystė sustiprėjo ir jie sutarė vestis. 1948 m. rugsėjo 23 d. įvyko puikios vestuvės. Tais pačiais metais, spalio mėn. 30 d., pagal tuometinį Amerikos Imigracijos įstatymą, laivu "General Black" abu išvyko į Ameriką.

Amerikoje Šišai apsigyveno New Jersey mieste. Čia Edvardas gavo darbą pagal savo specialybę Metropolitan Life Inc. Co., kurioje išdirbo iki pensijos, į kurią išėjo 1978 m. Dirbdamas vakarais lankė Rutgers valstybinį universitetą. Baigęs kursą ir išlaikęs egzaminus, jis gavo verslo administratoriaus (Business Administration) diplomą.

Gyvendami New Jersey, Šišai priklausė vietiniam Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos skyriui. Abudu su žmona Janina įsitraukė į skyriaus veiklą, remdami lietuvišką spaudą ir aktyviai dalyvaudami visuose skyriaus rengiamuose minėjimuose, šventėse bei kitame kultūriniame ir politiniame gyvenime.

Edvardui išėjus į pensiją, Šišai 1978 m. persikėlė į Los Angeles. Čia jie tuoj pat įsijungė į ALTS Los Angeles skyriaus veiklą. Abu tapo aktyviais mūsų skyriaus nariais. Ponia Janina, būdama gyvo charakterio, gražiai įsijungė į skyriaus moterų veiklą. A. a. Edvardas ištikimai, kol jam leido sveikata, dalyvavo ir rėmė kiekvieną skyriaus rengiamą pobūvį ar šventę.

A. a. Edvardas Šišas buvo patriotas lietuvis, religingas ir tolerantiškas, gero charakterio žmogus. Tad nenuostabu, kad jį visi gerbė ir mėgo. Jis visada liks mūsų prisiminimuose, kaip brangi ir miela asmenybė. Tegul Aukščiausias suteikia jam amžiną ramybę.

Velionio palaikai rugpjūčio mėn. 8 d. 7 val. vakaro buvo atvežti į laidojimo koplyčią Santa Monikoje, kurioje buvo susirinkę jo giminės ir draugai. Kun. Aloyzas Volskis, prieš sukalbant rožančių už velionio sielą tarė liūdną ir šiltą atsisveikinimo žodį. Antanas Mažeika, velionio žmonos paprašytas, supažindino susirinkusius su a. a. Edvardo Šišo gyvenimo nueitu keliu: Lietuvoje praleistomis jaunystės dienomis, išeivijoje išgyventu laikotarpiu, jo darbais bei dalyvavimu lietuviškoje veikloje, iškeldamas jo gerą charakterį bei gražų sugyvenimą su draugais. Lietuvių Bendruomenės Santa Monikos skyriaus vardu tarė atsisveikinimo žodį ir išreiškė užuojautą velionio žmonai Gražutė Sirutienė.

Sekančią dieną šv. Kazimiero bažnyčioje gedulingas mišias laikė ir pamokslą pasakė prel. dr. Algirdas Olšauskas, išreikšdamas gilią užuojautą našlei ir giminėms. Skaitymus atliko Alfonsa Pažiūrienė. Pamaldų metu giedojo solistė Janina Čekanauskienė ir choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio.

Po gedulingų pamaldų karstas su velionio palaikais, lydimas mašinų virtinės, palydint kun. Aloyzui Volskiui, buvo nuvežtas į šv. Kryžiaus kapines – Culver City. Grabnešiais buvo velionio draugai Aleksas Grincius, Antanas Mažeika, Jonas Mažiulis, Pranas Urbanas, Pranas Visvydas ir Juozas Dzenkaitis. Prie mauzoliejaus, kun. Aloyzui Volskiui sukalbėjus paskutines maldas, sugiedojus "Marija, Marija" ir Lietuvos himną, apeigos kapinėse buvo užbaigtos. Visi dalyviai buvo pakviesti į šv. Kazimiero parapijos salę priešpiečiams ir jų metu pagerbti velionį bei išreikšti giminėms užuojautą.

Antanas Mažeika, velionio žmonos paprašytas, pravedė atsisveikinimo ceremonijas. Pirmas žodį tarė velionio geras draugas rašytojas ir žurnalistas Pranas Visvydas. Po to kalbėjo ALTS-gos Los Angeles skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, BALFO vardu – Alfonsa Pažiūrienė ir Tautinių Namų valdybos pirmininkas Jonas Petronis.

PRISIMINKIME POETĄ PRANĄ LEMBERTĄ (1997-1967-1997)

Kaune, Biržuose, Zanavykų krašte – gimtinėje.

Alė Rūta

Poetas Pranas Lemberas gimė 1897 m. rugsėjo 18 d. Eiciūnų kaime, Paežerėlių valsčiuje, Šakių apskrityje. 1920-24 metais mokėsi solinio dainavimo Kauno muzikos mokykloje. 1924 metais jis baigė Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos gimnaziją Kaune. 1924-28 metais mokėsi Lietuvos universiteto Teisų fakultete. Ilgus metus dirbo notaru Biržuose, buvo šio miesto tarybos narys, dalyvavo įvairiose organizacijose, šaulių ir skautų sąjungose. Vokietijoje pirmininkavo Lietuvių sąjungos skyriams. Atvykęs į JAV, nuo 1950 metų apsigyveno Bostone.

Mirė 1967 m. lapkričio 29 d. Kalifornijoje.

(Pagal "Lietuvių enciklopedijos" 14-ąją ir 36-ąją t.)

Poeto Prano Lemberto – dainos "Tau, sesute, puikios gėlės" autoriaus, mirusio prieš 30 metų, palaikai iš Santa Monikos, Kalifornijos grąžinami į gimtinę 1997 m. rugsėjyje, jo gimimo 100-tųjų metinių sukakties metu.

Penkių poezijos rinkinių autorius bus prisimintas Rašytojų sąjungoje Vilniuje,

A.†A. DR. JULIUS SIMAITIS

Ilgos ir sunkios inkstų ligos iškankintas jis mirė 1997 m. rugpjūčio 8 d. savo namuose Forest Hills Gard. N.Y. Juodosios šmėklos kardu buvo galutinai nukirsta palaipsniui gėstanti jo gyvybė.

J. Simaitis gimė 1910 m. rugsėjo 26 d. Lietuvoje, Joniškio mieste. Studijuodamas Vytauto Didžiojo universitete, Teisų fakulteto Ekonomikos skyriuje, priklausė studentų atsargos karininkų korporacijai "Ramovė", o Innsbruck'o universitete – Innsbruck'o Lietuvių studentų draugijai.

Liko gilaus liūdesio pri-

slėgta žmona dr. Konstancija, svainė Aleksandra Matkūnienė su vyru Petru, dukterėčia Virgilija su vyru Evaldu bei sūnumis Dainium ir Arvydu, dukterėčia Kristina Novickienė su vyru Sigitu ir dukterimis – Liudyte, Brigita, Regina – ir sūnumi Darium su žmona bei kiti artimieji.

Jo žemiškus palaikus, gaudžiant Zarasų bažnyčios varpams, priglaus šventa Lietuvos kapinių žemelė, o sielą – Gerasis Tėvas, žvaigždėmis nusėtame Danguje.

Liūdi žmona, giminės ir artimieji.

A.†A.

MARCELEI KAZLAUSKIENEI

iškeliavus į amžinybę, jos dukrai – mielai sesei skautininkei ALBINAI PETUKAUSKIENEI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Cleveland'o Skautininkų draugovė

A.†A. SKAUTININKEI VALERIJAI BARMIENTE

amžinai užmigusiai, Cleveland'o Skautininkų draugovė reiškia nuoširdžią užuojautą jos artimiesiems ir visai skautijai, netekusiai brangios sesės

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 14 d., sekmadienį Cleveland'o Lietuvių bendruomenės valdyba ir Lietuvių Kultūros darželių komitetas rengia 60 metų kultūrinių darželių minėjimą per "One World Day" Visus kviečiame dalyvauti

• RUGSĖJO 21 d. – "Židinio" vyresnių skaučių renginys

• SPALIO 4 d. Cleveland, OH Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose

• SPALIO 10-11 dienomis JAV LB Cleveland'o apylinkė surengs Lietuvių dienas. Atvyks Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiai "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akompaniatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18-19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Kiekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos kariuomenės dienos minėjimą

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepiinių pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

"DIRVAI" AUKOJO:

G.Kenter, Danbury CT..... 50
J.Šišas, Santa Monica CA..... 50
A.Jonaitis, Bulfport FL..... 20
B.Veitas, Milton, MA..... 15
A.Skrudulis Daytona B., FL.... 15
J.Wendt, Cleveland OH..... 15
E.Bulotienė, Detroit, MI..... 15
K.Mykolaitis, Brighton, MI.... 15
A.Marchertas, Down. G., IL 15
J.Kašuba, Midland, MI..... 15
O.Žolynas, Ormond B., FL.... 15
M.Motiejūnas, Euclid, OH.... 15
P.Kliorys, Euclid, OH..... 15
J.Ambrizas, Lemont, IL..... 10
H.Janužys, Morgan Hill, CA. 10
V.Žiziūnas, Centerville, MA... 5
A.Janušonis, Woodhaven NY.. 5
O.Mitinas, Fremont C., NY..... 5
A.Dovydaitis, St. Pete., FL..... 5
R.Botyrius, Richland, MI..... 5
B.Jakaitis, Avon Lake, OH..... 5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame
SKAITYKIME
IR PLATINKIME
"DIRVĄ"**

SPORTO ŽINIOS LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 1997 m. rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 dienomis, Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus, Ohio. Tel. 614-882-5725. Vykdo JAV Latvių sporto sąjungos lauko teniso sekcija.

Programa: vienetai – vyrų (neriboto amžiaus); vyrų senjorų (45-59 metų); vyrų veteranų (60 m. ir vyresnių); jaunių (gimusių 1979 m. ir vėliau) ir moterų (neriboto amžiaus). Dvejetai – vyrų, moterų, mišrus ir vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių). Dalyvių klasifikacija – pagal žaidėjo amžių 1997 m. rugpjūčio 30 d., išskyrus jaunių klasę.

Dalyvauti kviečiame visus estų, latvių ir lietuvių

kilmės žaidėjai. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse. Kiekvienam žaidėjui yra leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip 3-se rungtyne. Dalyvavimo mokestis \$30 asmeniui, nežiūrint rungčių skaičiaus.

Dalyviai registruojami šeštadienį, rugpjūčio 30 d. nuo 8:00 iki 9:30 val. r. Varžybų pradžia – pasibaigus registracijai. Kitomis dienomis varžybų pradžia nuo 9:00 val. r. Pirmadienį, rugsėjo 1 d. numatomi tik finalai. Jai bus įmanoma, varžybos gali būti užbaigtos per 2 dienas.

Išankstinė registracija vykdo ir informaciją teikia turnyro vadovas šiuo adresu: Arturs Zageris, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221-0874. Tel. 614-459-5200 Ext. 233. Faksas 614-

459-1151.

Lietuvių dalyvavimą koordinuoja ŠALFASS-gos lauko teniso vadovas Eugenijus Kriščiūnas, 105 Ann-dale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, Canada. Tel. 416-225-4385. Besiregistruojančius lietuvius prašome apie tai pranešti ir E. Kriščiūnui.

Nakvynėms pigesne kaina yra užsakytas Harley Hotel of Columbus, 1000 East Dublin-Granville Rd., Columbus, Ohio 43229. Tel. 1-800-321-2323.

Varžybos vyks privačiame klube, kuriame yra 8 vidaus aikštelės. Žaidimo sąlygos – labai geros. Klubas užsakytas baltiečiams visoms trims dienoms. Lietuvių tenisinkus kviečiame gausiai dalyvauti.

ŠALFASS Centro valdyba

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jautrią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

**SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Startec Skelbia:
Sutaupysite
skambindami
į tolimus
kraštus!

79¢

už minutę

kalbant su

Lietuva

24 val į dieną,
7 dienas per savaitę

Tie kraštai taip
toli, kaip toli
jūsų telefonas!

FREEDOM PLAN

Australija	42¢
Kanada	19¢
Vokietija	34¢
Anglija	29¢
JAV	as low as 13¢

*Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti "Long Distance Company"*

1-800-483-5420

Pirmd. - penkt. 9v.r. - 8 v.v.,
šešt. - sekmd. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC
The Star of Long Distance Savings